

MAGYAR BOTANIKAI LAPOK

(UNGARISCHE BOTANISCHE BLÄTTER)

Kiadja és szerkeszti: — Herausgeber u. Redakteur:

Főmunkatársak: — Hauptmitarbeiter:

Dr. Degen Árpád.

Dr. Győrffy István. — Dr. Lengyel Géza.

Bizományban: — in Commission:

Németországban: — Für Deutschland: Bei MAX WEG-nél Leipzig, Königstrasse Nr. 3.

XXVIII. kötet 1929. évfolyam. ♁ BUDAPEST. ♁ N°. 1—12. sz

Beiträge zur Kenntnis der Hieracien Ungarns und der Balkanländer VIII.

Von: **G. Lengyel** (Budapest) und **K. H. Zahn** (Karlsruhe).

Die nachstehenden Hieracien wurden fast ausnahmslos i. J. 1927 von Dr. Á. v. DEGEN, Dr. G. LENGYEL, Dr. F. KOVÁTS, Dr. Z. ZSÁK, J. HULJÁK u. Dr. Sz. SCHERMANN gesammelt und ZAHN Bearbeitung übergeben. Die nicht neu beschriebenen Formen finden sich in der Bearbeitung der Gattung *Hieracium* in ENGLER'S Pflanzenreich IV. 280. p. 1—1705 (1921—23) und in ZAHN, Beitr. zur Kenntnis der Hieracien Ungarns u. der Balkanländer VII. (Magy. Botan. Lapok XXV. pag. 283—394, Budapest 1927.)

1. *H. Hoppeanum* Schult.

ssp. *leucolepioides* DEG. et ZAHN. Pest: Pilisvörösvár. (K). — f. *pilosum* Z. Zemplén: Berg Kiskopasz bei Tarcal (H). — f. *subpilosum* Z. Ebenda (H). Budapest: Sashegy (Z).

ssp. *testimoniale* N. P. 1. *acutiusculum* N. P. Pest: Nagykevény bei Budakaláz, (D. K.) Fehérhegy bei Pilisvörösvár (D). — l. *obtusiusculum* N. P. Pest: Nagyesikóvár bei Pomáz (D), Pilishegy (K). Esztergom: Csév (Sch). — 3. *minoriceps* ZAHN. Budapest: Sashegy (Zs).

2. *H. pilosella* L.

ssp. *amauron* N. P. 1. *normale* N. P. f. *exstriatum* N. P. Nógrád: Salgótarján (Zs). — 2. *subpilosum* N. P. Gömör: Vereskő, Telgárt (L).

ssp. *amaurochloreilema* LENGY. et ZAHN. Ssp. *subvirescens* affine. Scapus tenuis 10—12 cm altus apice ± densiuscule tenuiter deorsum cito sparsim glandulosus haud vel subpilosus (2—3 mm). Involucrum 8—9.5 mm sat parvum ovatum densiuscule ± canopilosum, disperse vel vix modice breviter glandulosum

atroviride modice floccosum, squamis sat latis late viridimarginatis margine floccosis. Ligulae saturate luteae vix vel distincte striatae. Folia oblongo- vel subelliptico-lanceolata subspathulata obtusissima vel acutiuscula, viridia, subtus subcanescenti-viridia, supra haud vel parce, margine basin versus disperse vel modice setosa. Stolones tenues elongati vel longi canofloccosi modice vel densiuscule pilosi (1—33 cm), foliis lanceolato-spathulatis subremotis mediocriter magnis valde sensim decreescentibus densius floccosis obsiti.

1. *normale*, involucreo subdense piloso vix modice glanduloso.

2. *glandulosum*, involucreo parce vel haud piloso subdense breviter glanduloso.

3. *floccosum*, foliis magis lanceolatis subtus multo magis floccosis viridicanis, involucris densius (etiam squamarum marginibus sub-) floccosis; reliqua ut in 2, folia ut in 1; ligulae valde striatae.

1. *normale* Z. Gömör: Wolfsseifen bei Dobsina (L). — 2. *glandulosum* Z. Ebenda (L). — 3. *floccosum* Z. Zólyom: Mali Gápel ober Jarabó.

ssp. *angustius* N. P. α. *genuinum brevipilum* N. P. Höhe Tatra: Trigan (Sch).

ssp. *euronotum* N. P. Nógrád: Nagysalgó (L.)

ssp. *fulviflorum* N. P. Pest: Pilis-Berg (K).

ssp. *latiusculum* N. P. 1. *normale* N. P. Pest: Kiskevély bei Csobánka (D). Bükk-Gebirge (K).

ssp. *melanocomum* N. P. Liptauer Alpen: Sivy vrch bei Nagybobróc. (H).

ssp. *parenganum* ZAHN.

Scapus 8—20 cm gracilis inferne densiuscule superne modice vel parcissime pilosus (3—3.5 mm), densiuscule vel dense longe nigroglandulosus. Involucrum 9—10 mm globoso-ovatum dense glandulosum plerumque pilosum, squamis vix sublatiusculis acutis obscuris virescenti-marginatis breviter floccosis. Ligulae haud striatae. Folia lanceolata subobtusa vel acuta brevia vel longa supra disperse rigidiuscule pilosa, margine costaque dorsali praesertim basin versus densipila (3—4 mm), subtus canescenti-viridia. Stolones elongati graciles canescentes densissime molliter pilosi subnumerosi. Inferne ssp. *pernigrescens* ZAHN simile — Siebenbürgen: Pareng bei Petrozsény (GYÓRFFY in HERB. ZSÁK).

ssp. *parviflorum* N. P. f. *verum* Z. Somogy: Mike (K). — f. *epilosiceps* Z. Ebenda (K).

ssp. *scalptum* N. P. Bükk-Gebirge: Ostoros bei Pecsébánya (H).

ssp. *stenobium* N. P. Bükk-Gebirge: Farkasvölgy bei Diósgyőr (H).

ssp. *stenophyllum* N. P. Somogy: Mike (K).

ssp. *subcaulescens* N. P. β . *coloratum* N. P. 3. *polyadenium* N. P. f. *majoriceps* N. P. Gömör: Steinseifen bei Dobsina (L). — 4. *multifloccum* N. P. Zólyom: Gyömbér-Gipfel, cca 1900 m. (L).

ssp. *subparviflorum* Z. Pest: Nagykevély bei Budakaláz (D). Zólyom: Králicska-Berg bei Jarabó, cca 1700 m. (L).

ssp. *subvirescens* N. P. α . *genuinum* N. P. 1. *pilosum* N. P. Bükk-Gebirge (K). Zólyom: Králicska in der Gyömbér-Gruppe, cca 1700 m. (L). Liptó: Csertovica-Pass (L). Gömör: Langenberg bei Dobsina, Eng-Tal bei Sztracena (L). Szepes: Sümezer Wald und Hernád-Durchbruch bei Igló (Sch), Tátraszéplak (K), Handel-Tal in der Hohen Tatra (Sch). — 2. *calvescens* N. P. Fehér: Óbarok (L). Pest: Nagykevély bei Budakaláz (K). Liptó: Szentivánboca (L). Gömör: Csuntava-Pass bei Dobsina (L), Popova-Berg (K, L), Vernár (L). Szepes: Sümezer Wald bei Igló (Sch), Roxer Wald (GYÖRFFY). — 3. *epilosum* N. P. Pest: Nagykevély bei Budakaláz (K). Bükk-Gebirge (K). Gömör: Scharfenberg, Gugl bei Dobsina (L), Popova-Berg (L). Szepes: Sümezer Wald (f. *minoriceps*) bei Igló (Sch), Tátraszéplak (K). — var. *salgótarjanicum* ZAHN. — Involuterum 11 mm crasse globosum epilosum, squamis latiusculis eximie viridi-marginatis cum scapi apice breviter nigroglandulosus. Ligulae striatae. Folia conspicua oblonga vel lanceolata supra disperse rigide (margine basin versus dense) pilosa. Stolones longi crassi cani dense pilosi, foliis magnis obsiti. Nógrád: Salgótarján (Zs).

ssp. *tricholepium* N. P. α . *genuinum* N. P. Pest: Leányfalu (D, K). — β . *amaurotrichum* N. P. Szepes: Béla-Bach bei Igló (Sch.)

ssp. *trichophorum* N. P. α . *genuinum* N. P. 1. *normale* N. P. Bükk-Gebirge: Garadna-Tal (D). — 2. *brevipilum* N. P. Pest: Leányfalu, Pilisszentiván, Nagynyír bei Kecskemét (Zs). Bükk-Gebirge: Garadna-Tal (D, K), Pálinkástető (H). Mátra-Gebirge: Galyatető (Sch). — γ . *lasiosoma* N. P. Pest: Vaskapu im Pilis-Gbirge (Sch). Bükk-Gebirge: Jávorkút (D, K).

ssp. *trichoscapum* N. P. α . *genuinum* N. P. Zemplén Tokaj, Nagykopasz (f. *furcata*) bei Tokaj (H). — f. *obscuripilum* Z. Bükk-Gebirge: Perencesbánya (H). — β . *orientale* N. P. 2. *latifolium* N. P. Budapest: Farkasrét (Zs). Gömör: Galgenberg bei Dobsina (L).

ssp. *vulgare* N. P. α . *genuinum* N. P. 1. *subpilosum* N. P. Budapest: Svábhegy (K). Pest: Nagycsikóvár bei Pomáz (D), Ujszász (Zs). Nógrád: Salgótarján (Zs). Gömör: Putnok (Sch), Elterstein bei Dobsina, Telgárt (L). Zólyom: Jarabó, Mali Gápel in dem Gyömbér-Gebirge (L). Szepes: Tátraszéplak (K). — 4. *pilosum* N. P. Bars: Gesztőc (Zs). — 5. *exstriatum* N. P.

Pest: Nagykevély bei Budakaláz (K). — β . *subvulgare* N. P. 1. *striatum* N. P. Fehér: Szár (K). Bars: Gesztóc (Zs). Gömör: Scharfenberg bei Dobsina, versus *subvirescens* vergens (L). Zólyom; Breznóbánya (L). — f. *epilosiceps* ZAHN. Fehér: Óbarok (L), Gömör: Zemberg bei Dobsina (L). Zólyom Breznóbánya (L).

3. *H. auricula* Lam. et DC.

ssp. *auricula* (LAM. et DC.) N. P. α . *genuinum* N. P. 1. *epilosum* N. P. Bükk-Gebirge: Farkasvölgy bei Diósgyőr (H). Gömör: Zemberg, Pelz, Eng, Gölnic-Tal bei Dobsina (L); Vereskő (L). Zólyom: Breznóbánya, Jarabó (L). Liptó: Szentivánboca, Maluzsina (L). Szepes: Tátraszéplak (K, L). — 3. *subpilosum* N. P. Nógrád: Salgótarján (Zs). Bükk-Gebirge Diósgyőr (H). Zólyom: Breznóbánya (L). — 5. *stipitatum* N. P. Tátraszéplak (K). — f. *subpilosiceps* ZAHN. Gömör: Wolfsseifen bei Dobsina (L). 6. *acutiusculum* N. P. Bakony-Gebirge: Fenyőfő (Sch). Bükk-Gebirge: Garadna-Tal (D), Ostoros bei Perecesbánya (H). Gömör: Putnok (Sch); Langenberg bei Dobsina, Eng bei Sztracena, Telgárt (L). Kolozsvár: Hója (Zs). Torda-Aranyos: Malomvölgy bei Felek (Zs). — 10. *obscuriceps* N. P. Zólyom: Csertovica-Pass (L). Bükk-Gebirge (K). Tátraszékplak (K). — 4. *subeglandulosum* N. P. Szepes: Lucsivna (Sch).

ssp. *magnauricala* N. P. 1. *subcalvum* N. P. Torda-Aranyos: Malomvölgy bei Felek (Zs).

ssp. *melaneilema* N. P. α . *genuinum* N. P. 1. *epilosum* N. P. Bükk-Gebirge: Garadna-Tal (D). — Hohe Tatra Handel-Tal (Sch).

ssp. *tricheilema* N. P. Bükk-Gebirge: Garadna-Tal (H).

4. *H. Schultesii* F. Schultz = *auricula* — *pilosella*.

ssp. *erythrogrammum* N. P. f. *substriatum* N. P. Szepes: Sümeger Wald bei Igló (Sch).

ssp. *Schultesii* (F. SCH.) N. P. α . *genuinum* 2. *epilosum* N. P. Zemplén: Tokaj (H). — β . *pseudo-Schultesii* N. P. f. *subpilosum* Z. Zemplén: Tállya (H).

5. *H. alpicola* Schl.

ssp. *Ullepitschii* BL. Hohe Tatra: Felker Tal (L, K), Grüner See unter dem Kriván (Sch).

6. *H. aurantiacum* L.

ssp. *carpathicola* N. P. Hohe Tatra: Trigan (Sch). — f. *subpilosum* ZAHN. Ubique minus pilosum; squamis sublatiusculis

virescenti-marginatis, ligulis subtubulosis subaurantiacis. Gömör: in der Nähe der Dobschauer Eishöhle (Sch). Brassó: Bucsecs (Dik).

ssp. *Hinterhuberi* SCH.-BIP. 1. *longipilum* N. P. und 2. *brevipilum* N. P. Zólyom: Krizsna ober Óhegy (L).

ssp. *subkajanense* ZAHN. Zólyom: Krizsna bei Óhegy (H).

7. H. pratense Tausch.

ssp. *pratense* (TAUSCH) ZAHN. α . *genuinum* N. P. 2. *brevipilum* N. P. Gömör: Aggtelek (Sch). — β . *subcollinum* N. P. Borsod: Diósgyőr (H).

ssp. *colliniforme* N. P. β . *lophobium* N. P. 3. *subcolliniforme* N. P. Buda (K). Bükk-Gebirge: Szinva-Tal (D, K).

ssp. *silvicolum* (FR.) ZAHN. Gömör: Grund-Tal, Csuntava-Joch bei Dobsina (L).

8. H. flagellare W. = pratense \times pilosella.

ssp. *glatzense* N. P. 1. *normale* N. P. Tátraszéplak (L, K).

ssp. *jávorkutinum* DEG. et ZAHN. Ubique dense vel densissime dilute pilosus (2—3 mm), inferne et in stolonibus gracilibus vel crassiusculis longius molliter pilosissimum. Caulis 15—25 cm, 2—5 cephalus; aclado $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{2}$ ($-\frac{5}{6}$) totius caulis longo; ramis 1—2 cephalis canis parce vel vix modice tantum et brevissime glandulosis. Involucra 9—10 mm globosa canofloccosa vix disperse glandulosa, squamis latiusculis obscuris late viridi-marginatis acutis margine parce floccosis. Ligulae striatae. Folia magna late oblonga vel late lanceolato-spathulata obtusissima vel acutiuscula, interiora late vel angustius lanceolata acuta, supra disperse pilosa effloccosa, subtus densissime floccosa vel subcanescenti-viridia, caulinum unum. Stolones elongati foliis sublongis obsiti partim ascendentes florigeri.

Bükk-Gebirge: Jávorkút (D).

ssp. *tatrense* N. P. 2. *calvum* N. P. Gömör: Vereskő (L).

9. H. cymosum. L.

ssp. *cymosum* (L.) N. P. α . *genuinum* 1. *normale* N. P. f. *stoloniferum* N. P. Borsod: Galyatető bei Diósgyőr (H). — 2. *hirtum* N. P. Kolozsvár: Szénafü (Zs). Torda-Aranyos: Malomvölgy bei Felek (Zs).

10. H. Laschii Sch.-Bip. = cymosum — pilosella.

ssp. *cymosella* N. P. α . *genuinum* N. P. 2. *latius* N. P. Somogy: Mike (K).

ssp. *praelongum* N. P. Pest: Nagykevély bei Budakalász (K).

ssp. *virenticanum* N. P. Zemplén: Tokaj (H).

11. *H. echioides* Lumn.

ssp. *echioides* (LUMN.) N. P. var. *pseudalbocinereum* ZAHN. 1. *minoriceps* Z. Pest: Nagyszénáshegy bei Pilisszentiván (Zs). — 2. *majoriceps* Z. Pest: Pilisvörösvár (D, K), Nagyszénáshegy (Zs).

12. *H. bifurcum* M. B. = *echioides* < *pilosella*.

(Grex *Cinereum* N. P.) ssp. *semisetigerum* HULJ. et ZAHN (= *bifurcum* — *Rothianum*). Caulis c. 35—40 cm altus crassiusculus usque ad basin dense, inferne canofloccosus, densiuscule dilute pilosus (3—5 mm), inferne disperse glandulosus, laxe paniculatus 5—15 cephalus, acladio 10—25 mm; ramis 2—5, inferioribus 1—3 valde remotis 2—5-cephalis longis partim e foliorum caulimorum axillis ortis, imo saepe e rosula orto cauliformi; pedicellis gracilibus canis cum ramis dilute vel subdilute pilosis et modice sublonge glandulosis. Involucra 9—10 mm longa crasse globosa disperse vel modice sat breviter pilosa densiuscule sublonge glandulosa modice vel sat dense floccosa, squamis latiusculis ± acutis obscuris ± late virescenti-marginatis margine disperse vel haud floccosis. Ligulae exstriatae. Folia glauca submollia ad 10—15 cm. longa lanceolata subobtusa vel pleraque ± acuta supra effloccosa et vix vel disperse, margine costaque dorsali disperse vel modice, basin versus subdensius tenuissimeque setulosa (3—5 mm), subtus sub- vel dense floccosa (haud cinerea); caulina 2—3, summum perangustum. Stolones 2—4 graciles vel subcrassiusculi 18—30 cm longi dense (apice cano-)floccosi ± dense pilosi (2.5—3 mm), foliis 7—10 longis angustis remotis similiter vestitis sensim decrescentibus obsiti, plerique ascendentes flagelliformes florigeri (nonnulli haud florigeri). Inflorescentia *H. Rothiani* (*setigeri*), stolones et flagella *H. bifurci*.

ssp. *subcomatum* ZAHN. (*comatum* N. P.) Zemplén Nagykopasz bei Tokaj (H).

13. *H. fallax* Willd. = *echioides* — *cymosum*.

ssp. *pseudogranense* ZAHN. Caulis ad 7—8 dm crassus dense superne canofloccosus, superne modice vel subdensiuscule subobscura patenti-setosus (4—5 mm), deorsum dense supra medium densissime setosus (setis oblique erectis vel patentibus dilutis 5—7 mm longis), superne modice sublonge obscure deorsum usque ad basin deminute brevius glandulosus, laxe cymosus c. 30 cephalus, acladio ad 22 mm, ramis 7—9 subgracilibus elongatis strictis cum pedicellis dense tenuiter albosetosis (3—4 mm) et disperse sublonge glandulosis canis virescentibus. Incolucra 6—7 mm virentia dense albopilosa disperse inferne densius floccosa disperse vel parcius glandulosa, squamis subangustis acutis eximie viridi-marginatis. Folia ad 22 cm longa

lanceolata 20—25 mm lata longissime ad basin attenuata utrimque subdense margine dense in costa densissime setulosa (4—6 mm), supra vix vel parce subtus sub-vel in costa densius floccosa; caulina 4, inferiora 1—2 perlonga, reliqua densius floccosa margine cum bracteolis disperse glandulosa. Stolones graciles epigaei ad 10 cm longi dense setulosi foliis parvis pilosis obsiti vel subhypogaei. B u d a p e s t: Hűvösvölgy (Zs).

14. H. Bauhini Bess.

ssp. *aëriostolonum* ZAHN α . *genuinum* N. P. Bükk-Gebirge: Felsöhámor (H). G ö m ö r: Steinseifen, Wolfseifen und Scharfenberg bei Dobsina (L). Tátraszéplak (K). Szepes: Kiszél-Tal bei Igló (Sch).

ssp. *arvorum* N. P. 1. *nudifolium* N. P. Zólyom: Csahova-Berg bei Breznóbánya (L).

ssp. *Bessarianum* (SPR.) N. P. Tatra: Felker-Tal (K). G ö m ö r: Wolfsseifen, Langenberg bei Dobsina (L).

ssp. *callicymum* REHM. Zemplén: Tokaj (H).

ssp. *cymanthum* N. P. Zemplén: Tállya (H). Pest: Rekettyési-tó ober Leányfalu (Zs).

ssp. *decolor* N. P. Zemplén: Tokaj (H).

ssp. *erythriophyllum* VUKOT. Zólyom: Breznóbánya (L).

ssp. *fastigiatum* TAUSCH. G ö m ö r: Putnok (Sch), Steinseifen bei Dobsina (L). Zólyom: Csahova bei Breznóbánya (L). Szepes: Igló (Sch).

ssp. *heothinum* N. P. α . *genuinum* N. P. Pest: Nagykevény bei Budakaláz (K), Kiskevény bei Csobánka (D), Köhegy bei Pomáz (L). Nógrád: Salgótarján (Zs). Borsod: Farkasvölgy bei Diósgyör (H). Zemplén: Tállya (H). G ö m ö r: Steinseifen bei Dobsina (L). Heves: Galyatető bei Parád (Sch).

ssp. *hispidissimum* REHM. α . *genuinum* N. P. 1. *pilosicaule* N. P. Pest: Leányfalu (K). Zemplén; Tállya (H). — f. *pseudumbelliferum* ZAHN. Borsod: Diósgyör (H). — 2. *calvicaule* N. P. Pest: Leányfalu (K). Zemplén: Tállya (H).

ssp. *magyaricum* N. P. α . *genuinum* 1. *normale* N. P. Pest: Pomáz (K, TRAUTMANN), Staravoda-Tal bei Szentendre, Rekettyési-tó ober Leányfalu (Zs). Nógrád: Nagyhársas bei Jobbágyi (H). Zemplén: Tállya (H). G ö m ö r: Elterstein bei Dobsina (L). Szepes: Blaumond bei Igló (Sch). — 2. *pilosius* N. P. Pest: Szentendre (K), Zemplén: Tállya (H).

ssp. *marginale* N. P. Heves: Galyatető bei Parád (Sch).

ssp. *megalomastix* N. P. Zemplén: Tokaj (H).

ssp. *nigrisetum* N. P. Torda-Aranyos: Malomvölgy bei Felek (Zs).

ssp. *pseudauriculoides* N. P. Heves: Parád (Sch).

ssp. *pseudosparsum* ZAHN. 1. *latifolium* N. P. Pest: Nagy-

csikóvár bei Pomáz (D). Nógrád: Nagyhársas bei Jobbágyi (H).
 Bükk-Gebirge: Hámor (H). — 2. *angustifolium* N. P. Nógrád:
 Nagyhársas bei Jobbágyi (H). Bükk: Sáros bei Hámor (H).
 ssp. *thaumasium* N. P. Borsod: Diósgyőr (H).
 ssp. *volhynicum* N. P. Bükk-Gebirge (K).

15. H. brachiatum Bertol. = Bauhini (vel florentinum) < pilosella.

ssp. *brachiatiforme* N. P. Borsod: Farkasvölgy bei Diósgyőr (H).

ssp. *cineraceum* N. P. Bükk-Gebirge (K).

ssp. *crociflorum* N. P. 1. *polyadenium* N. P. Borsod: Pállinkástető bei Diósgyőr (H). — 2. *oligadenium* N. P. Bükk-Gebirge (H).

ssp. *matrense* N. P. Borsod: Perencesbánya (H).

ssp. *pseudobrachiatum* N. P. α . *exstriatum* N. P. f. *epilosum*
 Bükk-Gebirge: Garadna-Tal (D, K). — f. *brevipilum* N. P.
 Torda-Aranyos: Felek (Zs). β . *striatum* N. P. f. *epilosum*
 Z. Ebenda (D, K).

ssp. *striatobrachiatum* (N. P.) ZAHN. Bükk-Gebirge (K).

ssp. *subflavum* ZAHN. Caulis 20—25 cm altus subtenuis usque
 ad basin (superne subcano-)floccosus vix modice vel subdensiuscule,
 sursum saepe densius subobscurus patenter setosus (2.5—3.5 mm),
 furcato-, 2-cephalus, pedicellis canis cum involu-
 cris 6.5—7.5 mm longis ovatis modice vel subdense
 setulosis (pilis 2.5—3 mm longis subcanis basi incrassata atris)
 simul sparsim vel vix modice breviter glandulosus, squamis subla-
 tis subacutis sub- (margine haud) floccosis. Ligulae luteae. Folia
 lanceolata vel subangustiora obtusa vel \pm acuta (interiora elon-
 gata) supra disperse, margine costaque dorsali modice, basin ver-
 sus densius setosa (2.5—4 mm), subtus dense floccosa vel sub-
 canoviridia; caulina 1 (—2). Stolones graciles elongati vel sub-
 tenues dense vel subcanofloccosi subdensiuscule pilosi, foliis
 angustis sat parvis obsiti, raro etiam e folio caulino orti. — Ssp.
bellum N. P. affine. Borsod: Pállinkástető bei Diósgyőr (H).

16. H. leptophyton N. P. = Bauhini > pilosella.

ssp. *atriceps* N. P. Borsod: Pállinkástető bei Diósgyőr (H).

ssp. *bauhiniiflorum* N. P. Zemplén: Tállya (H). Gömör:
 Putnok (H).

ssp. *leptophyton* N. P. 1. *stolonicaule* ZAHN. Zemplén:
 Tállya (H).

17. H. Körnickeanum N. P. = Bauhini — auricula.

ssp. *denigratum* N. P. f. *subglandulosum* OBORNY et MURR.
 Torda-Aranyos: Malomvölgy bei Felek (Zs).

18. H. Tauschii (umbelliferum N. P.) = **Bauhini — cymosum.**

ssp. *comocymosum* N. P. Budapest: Jánoshegy (Zs).

19. H. auriculoides Láng = Bauhini — echioides.

ssp. *auriculoides* (LÁNG) N. P. Budapest: Remetehegy.

ssp. *Huljákii* ZAHN. Caulis gracilis vel crassus usque ad basin sursum dense floccosus, superne modice deorsum dense inferne densissime albosetosus (3—5 mm), paniculato-apice cymosoramosus, acladio 8—12 mm, ramis ad 7 valde suprafastigiatis, imis 1—2 valde remotis; anthela canofloccosa disperse vel modice dilute pilosa (3—4 mm) fere semper eglandulosa. Involucra 5.5—6.5 mm longa parva parce glandulosa modice floccosa modice vel densiuscule pilosa, squamis sublatiusculis acutis late dilute marginatis. Folia permagna ad 20 cm. longa late vel linearilanceolata obtusiuscula vel acuta deorsum longissime attenuata, utrinque (subtus saepe subdensius, margine costaue dorsali densiuscule) setosa (3—5 mm), subtus vel in costa tantum disperse, juniora modice floccosa; caulina 4—6, inferiora longa. Stolones complures subelongati graciles floccosi dense pilosi arcuati, foliis submagnis vel minoribus obsiti, 2—3 e foliorum caulinorum axillis orti similes vel sublongi, foliis numerosioribus minoribus obsiti denique saepe ramulosi deorsum arcuati. — Est pseudosparsum > echioides. Zemplén: Tokaj. Tarcal, (H).

ssp. *lasiophorum* N. P. Zemplén: Kiskopasz bei Tarcal (H.)

ssp. *longisetum* N. P. Fehér: Óbarok (L). Bük-Gebirge: Szinva-Tal (D). Zemplén: Tokaj (H).

ssp. *pannonicum* N. P. α . *genuinum* 1. *normale* N. P. b. *brevisetum* N. P. Buda (K), Pilisszentiván (Zs). Zemplén Tállya (H).

ssp. *parvicapitulum* N. P. Pest: Csepel (K). Torda-Aranyos: Tordai hasadék (Zs).

ssp. *Svevorum* (BORB.) ZAHN. Budapest: Hármashatárhegy (D). Borsod: Farkasvölgy bei Diósgyőr (H). Zemplén: Tállya, Tarcal (H).

ssp. *tanythrix* N. P. α . *genuinum* 1. *normale* N. P. Pest: Leányfalu (D), Csepel (K). Bük-Gebirge (K). — 3. *catotrichum* N. P. Zemplén: Kiskopasz bei Tarcal (H).

ssp. *umbellosiforme* ZAHN. Pest: Csepel (K).

ssp. *strigoniense* SCHERM. et ZAHN. Caulis 45—55 cm gracilis vel crassiusculus densissime floccosus dense setosus (2.5—5 mm), setis dilutis erecto-patentibus basi obscuris, raro obscurioribus, superne obscuris basi atris, superne tantum glandulis persolitariis vel nullis obsitus, cymoso-paniculatus 7—15 cephalus, acladio 10—15 mm, ramis 3—5 appropinquatis vel \pm remotis; anthela dense vel densissime dilute setosa (2.5—3.5 mm) canoalbida \pm

eglandulosa, setis basi crassa atris. Involucra 7—8 mm, crassa dense dilute rigide pilosa parcissime floccosa, squamis sublatiusculis viridi-atris eximie sordide viridi-marginatis parcissime saepe apice tantum glandulosis. Ligulae dilute luteae. Folia magna late oblongo-lanceolata (ad 1.5—2.5 cm) vel lanceolata et angustiora obtusiuscula vel acuta supra modice vel densiuscule setulosa, ceterum modice in costa dorsali subdense setosa (2—4 mm), supra haud vel interiora subfloccosa; caulina 2—3 margine densiuscule setosa. Stolones subnumerosi longi graciles dense floccosi densissime pilosi (2—3.5 mm), foliis remotis ± lanceolatis subsensim vel citius decreescentibus acutiusculis ob-
siti. — Ssp. *longisetum*, auriculoides et lasiophorum affine. Esztergom: Vaskapu im Pilis-Gebirge (Sch.).

B. Euhieracium.

20. *H. bupleuroides* Gm.

ssp. *Schenkii* (GRIS.) N. P. *α. genuinum* N. P. Gömör: Gölnic-Tal, Kriván und Spitzenstein bei Dobsina (L). — *β. glabrifolium* N. P. 1. *normale* N. P. Liptó Stiavnica-Tal bei Szentiván, Maluzsina (L). Gömör: Stein ober Dobsina (L). Szepes: Hernád-Durchbruch bei Tamásfalva (Sch).

ssp. *pseudotatrae* LENGY. et ZAHN. Gömör: Spitzenstein bei Dobsina (L). Szepes: Kiszkel-Tal bei Igló (Sch). Caulis ad 5 dm, capitula ad 5, rami 2, styli lutei.

ssp. *Tatrae* GRIS. *α. genuinum* ZAHN. Gömör: Stein, Kriván und Spitzenstein bei Dobsina (L), Gölnic-Tal bei Dobsina (K, L), Popova-Berg (L, K), Vernár (L). Szepes: Sztracena, Gerava bei Imrichfalu (L). — f. *subvirgicauale* ZAHN. Gömör: Popova bei Pusztamező (L). Bükk-Gebirge: Auf Kalkfelsen bei Lillafüred (H). Foliis caulinis 20—40. — var. *Deményfalvae* ZAHN. Gömör: Kriván im Gölnic-Tal bei Dobsina (L).

21. *H. villosum* L.

ssp. *villosum* (L). N. P. *genuinum* N. P. 6. *amplexissimum* N. P. Hohe Tatra: Bélaër Kalkalpen, Faixblösse (GYÓRFFY).

ssp. *undulifolium* N. P. Liptó: Csertovica-Pass (L). Gömör: Pelz bei Dobsina (L). Hohe Tatra: Bélaër Kalkalpen: Faixblösse (GYÓRFFY), Eisernes Tor (Sch).

ssp. *glaucifrons* N. P. 1. *normale* N. P. Bélaër Kalkalpen: Eisernes Tor (Sch).

22. *H. scorzonerifolium* Vill. = *villosum* — *bupleuroides*.

ssp. *flexile* (KOTULA) ZAHN. Hohe Tatra: Faixblösse (GYÓRFFY).

23. *H. pallidum* Biv. (Schmidtii TAUSCH).

ssp. *pseudorupicolum* ZAHN var. *dobsinense* LENGY. et ZAHN.
Gömör: Gugl ober Dobsina (L).

24. *H. praecox* Sch.-Bip. = *pallidum* — *murorum*.

ssp. *fraternulentum* HULJ. et ZAHN. Folia basalia glauca lutescentia rigida submagna late ovata obtusiuscula basi cordata, interiora late vel anguste ovato-oblonga basi constricta vel contracta, subacutiora, supra glabra, margine densiuscule vel ut in petiolo densius setulosa, pilis 1—2.5 mm longis curvatis basi incrassatis, simul glandulis solitariis obsita, subtus rigidiuscule, juniora modice vel densius pilosa in costa vix vel parce floccosa; caulinum plerumque reductum. Anthela altefurcata 4—7 (—10) cephalis, acladio 35 mm longo, ramis 3—4 remotis elongatis 1—3 cephalis gracilibus, pedicellis obscure canis densiuscule breviter glandulosis epilosis. Involucra 9—10 mm denique perlata obscura densiuscule breviter glandulosa, squamis numerosis latiusculis, acuminatis ± acutis disperse basin versus modice floccosis, interioribus dilute marginatis apice levissime comosis, externis brevibus angustis in bracteolas nonnullas parvas dilute marginatas transeuntibus. Ligulae magnae glabrae, stylis luteis. — Rarissime involucra pilis valde solitariis obsita. N ó g r á d: Nagyhársas bei Jobbágyi (H).

ssp. *ovalifolium* JORD. α. *genuinum* 2. *astictiforme* ZAHN. Folia magna immaculata (subtus eximie violacea) brevissime late obtusa dentata vel integra supra disperse breviter pilosa vel ± glabra. Styli lutei. Pest: Leányfalu (K).

25. *H. murorum* L.

ssp. *atropaniculare* LENGY. et ZAHN. Gömör: Langenberg bei Dobsina (L).

ssp. *atropaniculatum* ZAHN. Gömör: Tresnik bei Dobsina (L). — 3. *subfurcatum* ZAHN. Gömör: Csuntava-Pass bei Dobsina (L). — var. *dimorphophyllum* LENGY. et ZAHN. Gömör: Gugl, Tresnik, Csuntava bei Dobsina (L).

ssp. *basilobum* ZAHN. Bük-Gebirge: Lustavölgy (K). Gömör: Andrejsko-Berg u. Steinseifen bei Dobsina, Popova-Pass bei Vernar (L). Zólyom: Kunstava-Tal bei Jarabó (L). — f. *denticulatum* Z. Tátraszéplak (K). — var. *pseudocaesiflorum* Z. (foliis basi lata truncatis vel leviter cordatis, intimis contractis, latissime breviter, basi patenti-dentatis, involucris dense floccosis, capitulis ad 30; forma aestivalis). Ebenda (K).

ssp. *brachygoniellum* LENGY. et ZAHN. Gömör: Gugl, Zemberg, Langenberg, Gruna, Csuntava, Tresnik u. Andrejsko bei Dobsina (L).

ssp. *brachygoniotropum* LENGY. et ZAHN. Gömör: Csun-

tava u. Tresnik bei Dobsina, Gölnic-Tal bei Sztracena (L). Tátralomnic (L). — Acladium ad 3 cm; rami ad 6; folia basin versus saepe subgrossius dentata vel dentibus brevibus retroversis leviter cordata, plerumque ter longiora quam lata; involucra interdum magis floccosa.

ssp. *brachylobosum* VETTER et ZAHN. G ö m ö r: Langenberg bei Dobsina (L). — var. *remotidens* LENGY. et ZAHN. Ebenda (L).

ssp. *buekkense* KOV. et ZAHN. Caulis 4—5 cm gracilis, inferne violaceus et leviter breviter, superne parcissime brevissime pilosus vel magis floccosus et (apice dense longe tenuiter) glandulosus, 3—12 cephalus, acladio 15—20 (—30) mm, ramis 2—5 (—6), summis 3 saepe umbellatis, subgracilibus, reliquis remotis elongatis oblique patentibus, cum pedicellis canis epilosis creberrime longissime tenuiter obscure glandulosis. Involucra magna crassa 9—11 mm longa similiter glandulosa ubique densissime floccosa vel cana, squamis latiusculis acutis vel subulatis dilutius submarginatis, Ligulae magnae cum stylis saturate luteae. Folia dilute glaucescenti-, subtus (saepe violacea) albido-viridia, supra parce brevissime, ceterum modice, in costa ± vel dense floccosa petioloque magis pilosa, longe violaceo- et alato-petiolata, plerumque magna late ovata vel ovato-oblonga rotundato-obtusa mucronata vel acutiuscula basi leviter cordata vel truncata, inferiora late ovato- vel elliptico-lanceolata saepe elongata breviter longissime acuminata basi truncata vel breviter contracta (extima parva rotundata vix denticulata), exteriora late brevissime, reliqua valde grosse (late triangulariter obtuse vel acute) pluri- vel multidentata vel subserrata, basi longe acute patenti- (raro reverso-) dentata vel ± incisa; caulinum elliptico- vel sublanceolatum vel angustissimum (saepe longe) petiolatum acutissimum basi contractum valde grosse vel breviter pluridentatum in costa subtomentosum. — Ssp. *nyergesense* et *joleszinum* affine, anthela laxa, glandulis longis densissimis, pedicellis elongatis insigne. B ü k k - G e b i r g e: Lustavölgy (K). Liptó: Oszada (L).

ssp. *calvifrons* ZAHN α. *genuinum* Z. 1. *normale* Z. G ö m ö r: Langenberg, Csuntava, Andrejsko bei Dobsina (L). — f. *sublaxiceps* ZAHN. Tátraszékplak (L). — 2. *centrogermanicum* ZAHN. a. *verum* Z. G ö m ö r: Zemberg, Langenberg, Hopfengarten bei Dobsina (L). Z ó l y o m: Kunstava-Tal (L). Liptó: Csertovica-Pass, Középboca (L). H o h e T á t r a: Felker-Tal (L), Tátraháza (GYÖRFFY). — f. *oligocephalum* ZAHN, acladio 25 mm, capitulis 5—7 (—10). Z ó l y o m: Kunstava-Tal bei Jarabó (L). — 3. *semioblongum* LENGY. et ZAHN. f. *denticulatum* L. et Z., foliis permagnis denticulatis tantum vel breviter dentatis basi (saepe truncata) interdum dentibus parvis hinc inde liberis auctis; caulinis 2(—3). G ö m ö r: Tresnik bei Dobsina (L).

ssp. *capilliferum* (BORB.) ZAHN. Z ó l y o m: Kunstava-Tal (L). T o r d a-A r a n y o s: Kisfenes (Zs).

ssp. *cardiophyllum* JORD. P e s t: Nagycsikóvár bei Pomáz (D).

ssp. *diaphanoiditropoides* LENGYEL et ZAHN. Folia magna longe petiolata ovato-oblonga vel ovato-lanceolata basi truncata vel breviter contracta, obtusa vel subulato-acuminata dilute glaucoviridia leviter brevissime pilosa supra glabrescentia in petiolo subdensius (juniora utrinque) pilosa, denticulata vel \pm grosse serrata pluridentata, in parte contracta integra, dentibus longe mucronatis; caulinum 0—1 perangustum acutissimum subtus floccosum petiolatum. Anthela laxissime paniculata 5—10 cephalis, acladio 10—35 mm. ramis 2 remotis 1—3 (—5)-cephalis. Involucra 9—11 mm, magna, squamis sublatiusculis acutiusculis et peracutis obscuris viridi-marginatis modice, margine usque ad apicem densiuscule vel dense floccosis, cum pedicellis gracilibus densissime longe glandulosus, haud vel parvissime pilosis. Caulis ad 55 cm floccosus parvissime pilosus, apice epilosus disperse glandulosus. Styli luteo-brunnei fusciscentes. Inter *diaphanoiditropum* et *szeplakense*. T á t r a s z é p l a k (L).

ssp. *diaphanoditropum* ZAHN. H o h e T á t r a: Csorbai tó (L). — 2. *calvius* ZAHN. T á t r a s z é p l a k (L).

ssp. *fagutorum* KORB et ZAHN. S z e p e s: T á t r a s z é p l a k (K), Roxer Wald (GYÖRFFY). — 2. *calvius* ZAHN. Z ó l y o m: Kunstava-Tal (L). S z e p e s: T á t r a s z é p l a k (K).

ssp. *gentile* JORD. P e s t: Apátkúti völgy bei Visegrád (Zs). B ü k k - G e b i r g e (K).

ssp. *glandulosissimum* DST. M á t r a - G e b i r g e: Gallyatető bei Parád (Sch). H o h e T á t r a, Bélaer Kalkalpen: Siebenbrunnen (GYÖRFFY).

ssp. *grandidens* DST. P e s t: Kiskevély bei Csobánka (D).

ssp. *gypsophilum* GRIS. α . *genuinum* l. *normale* ZAHN. G ö m ö r: Csuntava bei Dobsina, Popova bei Vernár (L). S z e p e s: Mačkov vrch bei Sztracena (L), Blaumond bei Igló (Sch.) — f. *lumsicum* ZAHN. G ö m ö r: Langenberg bei Dobsina (L).

ssp. *joleszinum* LENGY. et ZAHN f. *semiglabrum* LENGY. et ZAHN, foliis supra glabris, interioribus magis contractis et inferne late obtuse (intimo angustis acutius) dentatis. G ö m ö r: Vereskő (L). — var. *Szinvae* KOV. et ZAHN. Folia magna tenuia ovalia vel ovata vel latissime ovato-lanceolata, exteriora breviter cordata vel truncata obtusa denticulata basi saepe brevissime retrodentata; interiora (ad 10:4.5—5 cm) latissime ovato-oblonga vel ovato-lanceolata valde grosse sed sat breviter sinuato-multidentata, basin versus saepe dentibus latissime triangularibus grossioribus patentibus obsita, in parte contracta brevius dentata vel dente libero aucta. Squamae margine usque ad apicem tomentosae haud vel parvissime pilosae. Styli o b s c u r i, ligulae

breves. Folium caulinum petiolatum lanceolatum longissime subulato-acuminatum grosse dentatum basi breviter contractum subtus (in costa dense) floccosum. B ü k k - G e b i r g e: Szinva-Tal (K).

ssp. *integratum* Dst. T o r d a - A r a n y o s: Kisfenes (Zs).

ssp. *kunstavanum* LENGY. et ZAHN. Folia numerosa, exteriora ovalia vel ovato-oblongo apice rotundata vel acutiuscula basi cordata vel pleraque rotundata simul inaequaliter in petiolum decurrentia, subbreviter subtenuiter petiolata, ubique modice brevissime tantum pilosa vel supra \pm glabrescentia, denticulata vel latissime brevissime obtuse dentata, reliqua sublonga \pm alato-petiolata in costa dorsali petioloque parce vel densiuscule floccosa modice (in costa petioloque densiuscule) breviter, supra vix vel disperse rigidiuscule pilosa, mediocriter magna vel conspicua ovato-oblonga vel latissime ovato-lanceolata (lamina 70:35 ad 100:50 mm) acutiuscula vel acuta, intima \pm elliptico-lanceolata et in acumen longissimum subulatum producta basi raro (dentibus retroversis) subcordata, pleraque brevissime vel longius et inaequaliter contracta in petiolum decurrentia, breviter mucronato-denticulata vel inaequaliter dentata vel dentibus nonnullis permagnis latissime triangularibus (simul parvis) munita; omnia papyracea olivaceo-viridia, caulina 1—2 petiolata elliptico-vel sublanceolata vel superius angustum, longissime acuminata, in petiolum contracta vel attenuata, grosse vel breviter dentata subtus floccosa. Anthela 7—15- cephala, ramis appropinquatis vel imo e folii caulini secundi axillo orto, epilosa, densissime tenuiter glandulosa. Involucra similiter vestita 8—9 mm, lata, squamis vix sublatusculis subacutis vel acutis atroviridibus viridi-marginatis, margine basin versus parce floccosis, apice vix subbarbulatis. Ligulae et styli? Caulis 30—45 cm gracilis vel crassiusculus usque ad basin (superne cano-) floccosus, inferne subpilosus, superne subglandulosus. Est rotundatum < calvifrons ssp. semigrandidens simile. Z ó l y o m: Kunstava-Tal bei Jarabó (L).

ssp. *malacadanthelum* ZAHN. G ö m ö r: Zemberg bei Dobsina (L).

ssp. *malacodiaphanum* LENGY. et ZAHN. G ö m ö r: Tresnik, Andrejsko bei Dobsina (L). Z ó l y o m: Csahovo bei Breznóbánya (L). Variat foliis exterioribus rotundato-obtusis obsolete remote sinuato-denticulatis; raro (in formis minus vegetis) foliis omnibus (ut in ssp. *micropsilon* Jord.) denticulatis tantum. Styli initio lutei.

ssp. *nigroglandulosissimum* LENGY et ZAHN. G ö m ö r: Langenberg bei Dobsina (L).

ssp. *nyergesense* DEG. et ZAHN var. *microtricheilema* DEG. et ZAHN. Ssp. *gypsophilo* simile. Anthela \pm indeterminata suprafastigiata, ramis elongatis 1—3(—5-) cephalis. Acladium 5—30 (—40) mm, capitula 3—12. Involucra 9—11 mm percrassa,

squamis epilosis modice margine dense floccosis apicem versus microtrichis (floccis elongatis) densiusculis obsitis. Folia exteriora ovalia apice rotundata vel leviter emarginata subtus eximie violacea, caulinum 0 vel minutum. 35—40 cm altum. Pest: Nyer-
geshegy bei Leányfalu (D).

Anmerkung: In der Diagnose von *nyergesense* in Magy. Bot. Lap. 324 (1927) ist Zeile 4 zu lesen: breviter glandulosus (statt pilosus).

ssp. *oblongum* JORD. Gömör: Kányás bei Putnok (H), Andrejsko bei Dobsina (L). Liptó: Csertovica-Pass (L).

ssp. *odontobium* ZAHN f. *circumstellatiforme* Z. Borsod: Sáros bei Hámor (H). Folia subcordata vel truncata creberrime grosse dentata. Squame (acutae vel acutissimae) modice vel densiuscule margine usque ad apicem dense floccosae. Styli lutei.

ssp. *orbicanticeps* HULJ. et ZAHN. Folia ovata vel ovato-oblonga vel late ovato-lanceolata obtusa vel breviter vel magis acuminata rigida supra glabra, subtus disperse vel vix modice, margine modice vel densiuscule brevissime, in petiolo brevi vel longo subangusto violaceo subdensius longius pilosa, pleraque basi truncata vel breviter saepe subinaequaliter in petiolum constricta, omnia denticulata tantum vel inferne breviter dentata; caulinum 0—1 angustum. Caulis 3 dm floccosus basi tantum pilosus superne disperse glandulosus, 10—15 cephalus, acladio 10—25 mm. ramis 3—4 remotis gracilibus 1—3(—5) cephalis oblique patentibus saepe substrictis densiuscule sublonge glandulosus, pedicellis canis densius glandulosus epilosis vel acladio pilis solitariis obsito. Involucra 9—10.5 mm percrassa densiuscule vel dense floccosa obscure cana, modice vel subdensiuscule breviter dilute pilosa, disperse vel modice glandulosa, squamis sublatusculis acuminatis subobtusiusculis vel \pm acutis intense dilute marginatis, margine usque ad apicem densissime floccosis apice (per microtrichos) eximie barbularis. Ligulae subdilute luteae, stylis denique obscuris. Bükk-Gebirge: Sáros bei Hámor (H).

ssp. *perlatidentiforme* LENGY. et ZAHN. Gömör: Galgenberg, Wolfsseifen bei Dobsina (L). Borsod: Bükk-Gebirge (K).

ssp. *perlobatum* LENGY. et ZAHN. Bükk-Gebirge: Felsőhámor (H).

ssp. *persinuatatum* ZAHN. α . *genuinum* ZAHN Zólyom: Krizsna bei Óhegy, Králicska in der Gyömbér-Gruppe (L). Gömör: Popova-Pass bei Vernár, Steinseifen u. Gugl bei Dobsina (L). Szepes: Mačekov vrch bei Sztracena, Gerava bei Imrichfalu (L). Hohe-Tatra: Tarajka (K), Trigan (Sch). — β . *plurisinuatatum* ZAHN. Liptó: Csertovica-Pass (L). Szepes: Mačekov vrch bei Sztracena, Gerava bei Imrichfalu (L). Hohe-Tatra: Unter der

Gr. Schlagendorfer Spitze (K). — *ζ. robustum* LENGY. et ZAHN. G ö m ö r: Langenberg bei Dobsina (L).

ssp. *perviride* ZAHN f. *minoriceps* Z. Tátraszéplak (L).

ssp. *pleiophyllogenes* ZAHN. Szepes: Blaumond bei Igló (Sch). G ö m ö r: Gugl bei Dobsina (L). Z ó l y o m: Kunstava-Tal bei Jarabó (L).

ssp. *polylobophoroides* KOV. et ZAHN. Ist *polylobophorum* × *pseudocalvifrons*. *H. bifidi* ssp. *polylobophorum* var. *szinvanum* simile sed pedicelli densiuscule breviter nigroglandulosi sparsim vel disperse breviter obscure pilosi; involucra densiuscule sublonge glandulosa et modice vel densiuscule (in capitulis lateralibus disperse tantum) subobscure pilosa. Involucra magna (8—) 10—12 mm longa percrasse cylindrica denique crasse ventricosa, squamis vix sublatiusculis acutis vel acutissimis, margine usque ad apicem (praesertim supra medium) creberrime floccosis, dorso atroviridibus, apice tomentosus. Styli initio brunneo-lutei denique obscuri. Anthela laxa paniculata ad 15- cephalá, acladio c. 15 mm, ramis 4—5, inferioribus 3 valde remotis. Caulis robustus. Folia permagna ovato- vel late ovato- vel elliptico-lanceolata obtusa vel ± acuminata (lamina 12:5 ad 9:5 cm), grosse vel valde grosse (exteriora breviter obtuse) multidentata simul denticulata, basi cordata vel truncata vel constricta grosse retro-, vel patentí-, vel inciso-dentata, vel dentibus nonnullis liberis aucta. B ü k k - G e b i r g e: Szinva-Tal (Ko).

ssp. *praetenerescens* DST. *α. genuinum* Z. 1. *normale* Z. B ü k k - G e b i r g e (K). G ö m ö r: Langenberg, Eng, Kriván, Smerčinka bei Dobsina (L). Szepes: Mačkov vrch bei Sztracena (L). Z ó l y o m: Jarabó (L). H o h e - T á t r a: Felker Tal (L). 3. *subpraetenerescens* LENGY. et ZAHN. Hohe Tatra: Felker Tal (L).

ssp. *pseudocalvifrons* DEG. et ZAHN. B ü k k - G e b i r g e: (K). Folia saepe magna (lamina ad 15:6 cm), interiora et caulium haud raro dentibus longis angustis acutis liberis aucta; caulium ad 7 dm ad 25- cephalus.

ssp. *pseudodiaphanoides* GERST. et ZAHN. Z ó l y o m: Maje rovo skala bei Óhegy (L). Szepes: Kozikamen bei Lucivna (Sch).

ssu. *pseudosilvularum* ZAHN. Z ó l y o m: Birótelep-Tal (Rychtárova) bei Óhegy, Kunstava Tal bei Jarabó (L).

ssp. *semisilvaticiforme* ZAHN *α. genuinum* Z. Z ó l y o m: Kunstava-Tal, Mali Gápel bei Jarabó (L). — *β. subsemisilvaticiforme* ZAHN. L i p t ó: Maluzsina (L).

ssp. *semisilvaticum* ZAHN *β. subfloccosum* Z. 2. *pilifolium* ZAHN. G ö m ö r: Gölnic-Tal bei Dobsina (K). — 3. *ovalifolioides* ZAHN. H o h e T á t r a, Bélaer Kalkalpen: Drechslerhäuschen (GYÓRFFY).

ssp. *sericellipes* ZAHN. Z ó l y o m: Berg Csahovo bei Breznóbánya (L).

ssp. *serrosum* ZAHN. H o h e T a t r a: Felker-Tal, Tátrafüred (L).

ssp. *silvularum* JORD. P e s t: Nyergeshegy bei Szentendre (D), Staravoda-Tal bei Szentendre (L), Leányfalu (K, Zs), Apát-kúti völgy bei Visegrád (Zs).

ssp. *stenolepidiforme* ZAHN. G ö m ö r: Wolfsseifen bei Dobsina (L). L i p t ó: Csertovica-Pass (L).

ssp. *subbasalticiforme* ZAHN. L i p t ó: Csertovica-Pass (L).

ssp. *subbifidiforme* ZAHN α . *genuinum* l. *normale* Z. a. *verum* Z. G ö m ö r: Wolfsseifen, Galgenberg, Gugl, Csuntava, Andrejsko, Kriván bei Dobsina (L). Z ó l y o m: Krizsna bei Óhegy (L). L i p t ó: Szentivánboca (L). H o h e T a t r a: Unter d. Gr. Schlagendorfer Sp. (K), Barlangliget (Sch). — b. *pilosiusculum* Z. G ö m ö r: Stein ober Dobsina, Királyhegy (I). Z ó l y o m: Jarabó (L). L i p t ó: Csertovica-Pass (L). — β . *pseudatratum* TOUT. a. *verum* ZAHN, foliis denticulatis basi cordatis vel truncatis. G ö m ö r: Kriván im Gölnic-Tal (L). L i p t ó: Csertovica (L). — b. *trichobium* ZAHN, foliis utrinque in petiolis dense vel densissime pilosis breviter basi vix grossius dentatis. L i p t ó: Csertovica (L). — c. *sinuatulum* ZAHN, foliis remote et leviter sinuato-denticulatis tantum, supra parcissime brevissime pilosis, interioribus (leviter contractis) paulo grossius dentatis. Ebenda (L).

ssp. *subfarinellum* ZAHN α . *genuinum* Z. G ö m ö r: Steinseifen bei Dobsina (L).

ssp. *subnemoreense* ZAHN var. *subnemorensiforme* KUMM. et ZAHN. B o r s o d: Galyatető bei Diósgyőr (H).

ssp. *subtorticeps* DST. F e h é r: Óbarok (L). S z e p e s: Tátrafüred, Tátraszéplak (L).

ssp. *széplakense* LENGY. et ZAHN. Caulis ad 6 dm gracilis 0—1- folius viridis floccosus parcissime breviter pilosus laxè paniculatus 5—10 cephalus, acladio c. 15 mm, ramis 2—4 (cum pedicellis) gracilibus 1—3 cephalis sub- vel densiuscule glandulosis canis apice interdum sparsim breviter pilosis. Involuera 9.5—10.5 mm, magna, crassa, modice glandulosa modice vel paulo densius dilute pilosa, squamis sublatiusculis vel subangustis atroviridibus virescenti-marginatis \pm acutis modice vel densiuscule, margine usque ad apicem dense vel densissime floccosis, exterioribus angustis in bracteolis angustis transeuntibus. Ligulae aureae, stylis luteobrunneis fusciscentibus. Folia sublonge petiolata glanca papyracea submagna ovato-oblonga vel ovato- vel oblongo-lanceolata vel lanceolata basi truncata vel breviter (interiora longius) in petiolum contracta, breviter sinuato- pluri- vel densius dentata vel grossius serrato-dentata, interiora usque ad petiolum dentibus angustis antrorsum arcuatis acutissimis munita, supra disperse ceterum modice, margine cos-

taque dorsali et in petiolo subdensiuscule longius molliter pilosa: caulinum anguste lanceolatum petiolatum longe acuminatum acute dentatum subtus floccosum. — A ssp. *persinuatum* et *serosum* involucris dense floccosis diversum. Hohe Tatra: Wälder bei Tátraszéplak (L).

26. *H. maculatum* Sm. = *pracox* — *vulgatum*.

ssp. *divisum* JORD. var. *latifolium* SUDRE. Budapest: Zugliget (Zs). Bars: Gesztóc (Zs). — var. *subarenarium* Z. Bars: Gesztóc (Zs).

ssp. *maculatum* (SM.) ZAHN α . *genuinum* 1. *normale* Z. a.

ssp. *Pollichiae* SCH-BIP. α . *genuinum* 1. *normale* Z. a. *verum* Z. Budapest: Guggerhegy (Zs). Bars: Gesztóc (Zs). *rum* Z. Budapest: Guggerhegy (Zs).

27. *H. diaphanoides* Lbg. = *murorum* — *vulgatum*.

ssp. *diaphanoides* (Lbg.) ZAHN α . *genuinum* f. *verum* Z. Pest: Kiskevély bei Csobánka (D), Nagyszénáshegy bei Pilisszentiván (K). Esztergom: Mexikó bei Pilismarót (Sch). Gömör: Grund bei Dobsina (L). Szepes: Blaumond bei Igló (Sch). Hohe Tatra: Csorbai tó, Furkota-Tal, Tarajka (L), Felker-Tal (K). — f. *pilosiceps* ZAHN. Szepes: Roxer Wald (GYÖRFFY). — f. *acuminatum* ZAHN. Hohe Tatra: Tarajka (K). — f. *submurorum* ZAHN. Liptó: Csertovica-Pass (L). Hohe Tatra: Csorber See (L), Tarajka (K). — f. *perpilosiceps* ZAHN. Pest: Nagyszénáshegy bei Pilisszentiván (K). — f. *brevidentatum* Z. Szepes: Roxer Wald (GYÖRFFY). — f. *polyphyllum* ZAHN. Nógrád: Papphegy bei Divény (H). — f. *acuminatidens* LENGY. et ZAHN. Zólyom: Csertovica-Pass (L). Gömör: Wolfsseifen bei Dobsina (L). Hohe Tatra: Furkota-Tal, Tátrafüred (L). — var. *angustatifrons* LENGY. et ZAHN. Gömör: Suchy vrch bei Dobsina (L). Hohe Tatra: Mengsdorfer Tal (L). — var. *pilosissimum* LENGY. et ZAHN. Zólyom: Csahovo-Berg bei Breznóbánya (L). Gömör: Wolfsseifen bei Dobsina (L). Szepes: Blaumond bei Igló (Sch).

ssp. *lissodiaphanoides* ZAHN f. *latifolium* Z. Tátraszéplak (K).

ssp. *platygonium* ZAHN. Pest: Szentendre (Zs).

ssp. *subpinnatifidum* BORNM. et ZAHN. Zólyom: Krizsna bei Óhegy, Csertovica-Pass (L). Tatra: Weisswasser-Tal (L). — b. *calvescens* ZAHN. Hohe Tatra: Felker-Tal (K).

28. *H. vulgatum* Fr.

ssp. *acuminatum* JORD. α . *genuinum* 2. *micradenium* ZAHN. Gömör: Spitzenstein bei Dobsina (L).

ssp. *anfractum* (FR.) DST. α . *genuinum* 1. *normale* ZAHN.

Borsod: Lyukótető bei Diósgyőr (H). Zólyom: Krizsna ober Óhegy (L). — *γ. simplicidens* ZAHN. Liptó: Csertovica-Pass (L).

ssp. *Bourquinii* LENGY. et ZAHN. Budapest: Hűvösvölgy (L), Nógrád: Nagysalgó (L, H), zwischen Somoskő u. Salgó-bánya (H). Zemplén: Tállya (H). Liptó: Csertovica-Pass (L).

ssp. *brevidentatum* JORD. *β. genuinum* Z. 2. *floccosius* ZAHN. Pest: Kísszénáshegy bei Pilisszentiván (K). — var. *subdiaphanoides* LENGY. et ZAHN. Folia caulina ad 10, ima cum petiolo ad 25 cm longa, 5 cm lata, involucra magna longe valide glandulosa, squamis eximie viridi-marginatis; pedicelli modice tantum glandulosi. Gömör: Wolfsseifen bei Dobsina (L).

ssp. *brevipinnatifidum* ZAHN *β. serratidens* Z. Bakony-Gebirge: Cuha-Tal (Sch).

ssp. *Caprifaucis* ZAHN. Zólyom: Krizsna bei Óhegy (L).

ssp. *chlorodes* DST. f. *platychlorodes* ZAHN. Pest: Pilishegy (K).

ssp. *chlorophyllum* JORD. *α. genuinum* 2. *calvescens* ZAHN f. *meladenioides* ZAHN. Zólyom: Csertovica (L).

ssp. *erythropodoides* ZAHN. Kolozs: Dobrin-Vadászlak (Zs.)

ssp. *festinum* JORD. *α. genuinum* Z. Zólyom: Csertovica-Pass (L).

ssp. *Jaccardii* ZAHN var. *eu-Jaccardii* Z. Bükk-Gebirge: Felsőhámor (H).

ssp. *Lachenalii* (GM). ZAHN *α. genuinum* Z. Bükk-Gebirge: Sáros bei Diósgyőr (H). — var. *tortifolium* f. *normale* Z. Bükk-Gebirge: Zwischen Perencesbánya u. Diósgyőr (H).

ssp. *pinnatifidum* LOENNR. var. *integrifolium* STENST. Pest: Kiskevény-Berg bei Csobánka (D). — var. *vivarium* LOENNR. Borsod: Diósgyőr (K). Zemplén: Tállya (H). Nógrád: Nagysalgó (L).

ssp. *praeciliatum* ZAHN f. *angustifolium* LENGY. et ZAHN. Zólyom: Benyuska-Berg bei Jarabó (L). Liptó: Csertovica Pass (L). — var. *jarabanum* LENGY. et ZAHN. Caulis ad 6 dm saepe usque ad basin ramosus, ramis ad 12, inferioribus longissimis tenuibus. Folia angustiora, caulina ad 9 lanceolata vel anguste lanceolata longe acute pluridentata subtus floccosa. Squamae angustiores acutiores margine usque ad apicem leviter floccosae, juniores apicem versus densius floccosae barbulate. Ligularum dentes eximie longe albociliati. An levigatum-subnigrescens? Zólyom: Berge Benyuska u. Orančova bei Jarabó (L).

ssp. *pseudofritzeanum* ZAHN. Gömör: Gölnic-Tal bei Dobsina (K). Liptó: Középboca, Csertovica-Pass (L).

ssp. *punctillatum* DST. *γ. subgrossilobum* LENGY. et ZAHN. Gömör: Csuntava-Joch bei Dobsina (L).

ssp. *scanicum* DST. Liptó: Csertovica (L).

ssp. *sublevicaule* ZAHN var. *orientale* Z. Pest: Berg Nagyesikóvár bei Pomáz (D).

ssp. *subpunctillatum* DST. 1. *normale* ZAHN. G ö m ö r: Steinberg, Galgenberg bei Dobsina (L). — 2. *pluriserratum* ZAHN. G ö m ö r: Galgenberg bei Dobsina (L).

ssp. *substipatiforme* BORN. et ZAHN. N ó g r á d: Nagysalgó (L). Z ó l y o m: Orančova bei Jarabó (L). G ö m ö r: Wolfsseifen bei Dobsina (L).

ssp. *subvirididuliceps* ZAHN. H o h e T a t r a: Barlangliget (Sch.)

ssp. *tridentatoides* ZAHN. Z ó l y o m: Jarabó, Csertovica-Pass (L). L i p t ó: Középboca, Szentivánboca (L). S z e p e s: Teufelskopf bei Igló (L).

29. *H. bifidum* Kit.

ssp. *basicuneatum* ZAHN α . *genuinum* 1. *normale* Z. G ö m ö r: Popova-Berg bei Pusztamező, Vernár (L). Tátraszélplak (K). — 2. *denticulatum* ZAHN. G ö m ö r: Stein ober Dobsina (L). — 3. *pseudobasicuneatiforme* ZAHN. G ö m ö r: Telgárt (L). — β . *dilutipilum* ZAHN. Stein ober Dobsina (L). — γ . *lyratifolium* ZAHN. B o r s o d: Felsöhámor (H).

ssp. *biformatifrons* LENGY et ZAHN. G ö m ö r: Grund bei Dobsina (L).

ssp. *brachygonium* ZAHN α . *genuinum* ZAHN. G ö m ö r: Langenberg, Csuntava, Andrejsko bei Dobsina, Eng-Tal bei Sztracena. Királyhegy, Vernár (L). Z ó l y o m: Berg Krizsna bei Óhegy (L). — β . *glandulosius* LENGY. et ZAHN. G ö m ö r: Stein ober Dobsina. (L). — γ . *inaequalibasis* LENGY. et ZAHN. Stein, Langenberg bei Dobsina (L).

ssp. *caesiiflorum* ALMQ. α . *genuinum* ZAHN f. *verum* Z. Bélaer Kalkalpen: Siebenbrunnen-Quelle (GYÖRFFY). — f. *strictifurcans* LENGY. et ZAHN. G ö m ö r: Eng, Spitzenstein bei Dobsina (L). — f. *denticulatum* ZAHN. Gölnic-Tal bei Dobsina (L). — γ . *subcanitosum* DST. Eng-Tal bei Dobsina (L).

ssp. *canitosum* DST. α . *genuinum* ZAHN. G ö m ö r: Csuntava bei Dobsina, Popova-Pass bei Pusztamező (L). — γ . *psammogonoides* ZAHN. G ö m ö r: Berg „Pelz“ ober Dobsina (L). S z e p e s: Gerava bei Imrichfalú (L). Z ó l y o m: Kunstava-Tal (L). — δ . *obscurans* LENGY. et ZAHN. G ö m ö r: Kriván im Gölnic-Tal bei Dobsina, f. *subalpigenum* (L).

ssp. *cardiobasis* ZAHN α . *genuinum* Z. f. *majoriceps* Z. L i p t ó: Oszada (L).

ssp. *cryptadenantheum* LENGY. et ZAHN. G ö m ö r: Stein bei Dobsina (L).

ssp. *kesmarkiense* ZAHN. G ö m ö r: Csuntava-Pass bei Dobsina (L). Z ó l y o m: Majerovo skala bei Óhegy (L).

ssp. *polylobophorum* VETTER et ZAHN var. *szinvanum* KOV. et ZAHN. *Est bifidum*—*pseudocalvifrons*. Folia magna interdum cordata, creberrime basi retrodentata, pleraque truncata vel con-

tracta, exteriora grosse obtuse, interiora basi saepius longe vel inciso-dentata simul dentibus angustis longis liberis („petiolatis“) aucta, late ovata vel latissime ovato- vel triangulariter lanceolata, extima \pm ovalia apice rotundata subintegerrima. Styli initio luteoli denique obscuri. B ü k k - G e b i r g e: Szinva-Tal (K).

ssp. *pseudocantiosiforme* LENGY. et ZAHN. G ö m ö r: Popova-Berg (L).

ssp. *pseudocardiobasis* KORB et ZAHN. G ö m ö r: Tresnik bei Dobsina (L). L i p t ó: Szentivánboca (L). Z ó l y o m: Krizsna ober Öhegy (L).

sssp. *pseudoligocephalum* ZAHN α . *genuinum* Z. H o h e T a t r a: Felker-Tal (L.) — β . *subsokolense* LENGY. et ZAHN. G ö m ö r: Wolfsseifen-Tal bei Dobsina (L).

ssp. *sinuosifrons* ALMQ. α . *genuinum* ZAHN. f. *verum* Z. G ö m ö r: Stein bei Dobsina (L.) — f. *calvipedunculum* Z. G ö m ö r: Kriván bei Dobsina (L.) — f. *subeglandulosum* Z. G ö l n i c - T a l bei Dobsina (L.) — γ . *lissochlorodes* ZAHN. Z ó l y o m: Majerovo skala u. Krizsna bei Öhegy (L.) — ϵ . *subtrachselianum* Z. L i p t ó: Bisztra-Tal am nördlichen Fusse d. Gyömbér- Gipfels (L).

ssp. *siyyense* ZAHN. 1. *normale* ZAHN, pedicellis (gracilibus) epilosis, involueris obscuris parce floccosis. — 2. *pilosipedunculum* ZAHN, (pedicellis) involueris dilute pilosis magis floccosis. Capitula 2—3 magna, ligulae magnae. — Á r v a: Brizticska-Tal bei Kralován (H).

ssp. *sokolense* LENGY. et ZAHN. α . *genuinum* Z. Folia saepe breviter obtuse grosse vel acutius longius dentata, basalia exteriora basi saepe grossius vel subinciso-brevidentata. Acladium plerumque breve. G ö m ö r: Gölnic-Tal bei Sztracena, Királyhegy, Telgárt (L.) — β . *chloranthodiiforme* LENGY. et ZAHN. G ö m ö r: Kriván im Gölnic-Tal bei Dobsina (L). Z ó l y o m: Majerovo skala bei Öhegy (L).

ssp. *sokolensiforme* LENGY. et ZAHN. Folia \pm ovalia vel oblongo-ovalia et ovata. apice rotundata vel acutiuscula basi subcordata vel truncata vel rotundata vel subconstricta, sublonge petiolata, supra glabra, ceterum breviter in petiolo magis pilosa (exteriora supra parce pilosa), subtus saepe violacea, (saepe usque ad apicem) subgrosse acute triangulariter sinuato-dentata, inferne saepe angustius acutius patienti- vel raro reverso- (sed haud longius) dentata, denticulis parvis inter majores aucta, supra leviter vel distinctius maculata; caulinum lanceolatum vel angustum acutissimum acute saepe longe dentatum in costa dorsali floccosum. Anthela subconferta, acladio brevi, ramis 4(—5), capitulis 7(—10). Pili in anthela involuerisque brevissimi \pm obscuri basi atrii modice numerosi, glandulae modice numerosae longae atriusculae, flocci in involueris densi. Squamae angustae acutae vel longe subulatae usque ad

apicem (praesertim margine densissime vel tomentoso-) floccosae, pleraeque aequilongae flores juniores valde superantes. Gömör: Wälder bei Telgárt, Királyhegy (LENGYEL).

ssp. *stenolepis* LBG. α . *genuinum* ZAHN f. *typicum* Z. Gömör: Stein, Pelz ober Dobsina, Vereskő (L). — f. *eurynioides* ZAHN. Hohe Tatra: Bélaër Kalkalpen. Drechslerhäuschen, Jáhe Leit (GYÖRFFY).

ssp. *subcaesiiceps* ZAHN var. *Belae* KORB. et ZAHN. 2. *mollipilum* ZAHN. Folia tenuia utrinque, margine petioloque subdense mollissime pilosa; exteriora parva elliptica vel oblonga obtusa, interiora magna longe petiolata elliptico-vel oblongo-lanceolata cito (saepe inaequaliter) in petiolum contracta vel attenuata remote leviter sinuato-denticulata vel breviter dentata. Caulis 35—40 cm 2—3 cephalus, aeladio 5—8 cm. Involucra etc. ut in ssp. *stenolepis*. Styli luteoli fuscescentes. Bélaër Kalkalpen: Drechslerhäuschen (GYÖRFFY). — var. *basicuneatifolium* TOUT. f. *minoriceps* ZAHN. Bélaër Kalkalpen: Eisernes Tor (Sch). Folia mucronato-denticulata tantum, rigida, densiuscule breviter pilosa. Involucra parva, squamis obtusis vel acutiusculis subfloccosis. Pili et glandulae modice tantum numerosi breves.

30. *H. caesium* Fr. = *bifidum* — *vulgatum*.

ssp. *caesium* (FR.) ZAHN α . *genuinum* Z. Zólyom: Krizsna bei Óhegy (L). Gömör: Gölnic-Tal bei Dobsina (L). Hohe Tatra: Koprova-Tal (H). — var. *molybdotes* DST. Zólyom: Berg Králicska in dem Gyömbér-Gebirge (L).

ssp. *chlorocaesium* LENGY. et ZAHN. Gömör: Stein ober Dobsina (L).

ssp. *Czakoanum* LENGY. et ZAHN. Gömör: Kriván, Spitzenstein, Tresnik bei Dobsina, Vernár (L), Gölnic-Tal bei Dobsina (K). Liptó: Stiavnica-Tal bei Szentiván (L).

ssp. *Dobsinae* LENGY. et ZAHN. Gömör: Langenberg bei Dobsina (L). Liptó: Csertovica (L). — Caulis haud raro usque ad basin longe ramosus, ramis saepe ad 1—2-foliolatis; folia saepe permagna valde grosse longeque dentata (f. *ramosissimum*: praesertim in m. Langenberg).

ssp. *Fritzeanum* ZAHN. Gömör: Gölnic-Tal bei Dobsina (K, L), Spitzenstein bei Dobsina, Besnik, Vereskő (L). Szepes: Mačkov vrch bei Sztracena (L), Blaumond bei Igló (Sch). Hohe Tatra: T.-Széplak, Felker Tal, Csorber See (L). Liptó: Csertovica-Pass (L). — f. *ramosissimum* ZAHN. Gömör: Spitzenstein bei Dobsina (L). — var. *parviflorum* LENGY. et ZAHN, involucris obscuris leviter tantum floccosis, squamis viridi-marginatis; stylis luteis. — Tátralomnic (L).

ssp. *galbanum* DST. α . *genuinum* 1. *normale* ZAHN. Liptó:

Csertovica-Pass (L). — 2. *atrum* DST. Hohe Tatra: Mlinica-Tal (H).

ssp. *gyoemberense* LENGY. et ZAHN. Gömör: Hanneshöhe bei Dobsina (L). Liptó Csertovica-Pass, Szentivánboca (L).

ssp. *laeticolor* ALMQ. α . *genuinum* ALMQ. Zemplén: Tállya (H). Gömör Hopfgarten-Berg, Andrejsko bei Dobsina (L). Zólyom: Jarabó-Tal, Orančova bei Jarabó (L). Liptó: Csertovica-Pass (L). Hohe Tatra: Furkota-Tal, Csorber See, Mengsdorfer-Tal, Tarajka, Tátralomnic, Weisswasser-Tal (L), ober T.-Széplak (K). — var. *sublaeticolor* DST. Hohe Tatra: Felker-Tal (L).

ssp. *leiocaesium* ZAHN. Gömör: Stein ober Dobsina (L).

ssp. *Lugiorum* ZAHN α . *genuinum* Z. Zólyom: Králicska bei Jarabó, Kunstava-Tal bei Jarabó (L). Hohe Tatra: Handel-Tal (Sch). — f. *subpilosum* ZAHN. Liptó: Csertovica-Pass (L). — δ . *angustifrons* ZAHN. Zólyom: Králicska bei Jarabó (L). — ϵ . *krizsnense* LENGY. et ZAHN. Caulis 18—25 cm tenuis 2—3 (—4) folius, foliis oblongo- vel ovato- lanceolatis breviter acute serrato-dentatis. Folia omnia supra (caulina minus) rigidiuscule pilosa. Capitula 1—2 (—5). Squamae latae obtusae vel acutiusculae modice vel subdense floccosae cum pedicellis vix modice breviter pilosae parce glandulosae. Styli obscuri. Zólyom: Berg Krizsna ober Ohegy (L), Králicska bei Jarabó (L). Liptó: ob Revuca (CZAKÓ).

ssp. *malaccaesium* LENGY. et ZAHN. Gömör: Suchy vrch bei Dobsina (L). Est *caesium* > *diaphanoides*.

ssp. *subarrectariiforme* LENGY. et ZAHN. Gömör: Kriván im Gölnic-Tal bei Dobsina (L). — Hohe Tatra: Felker-Tal (K).

ssp. *variabile* LOENNR. α *genuinum* ZAHN. Gömör: Eng, Kriván, Hanneshöhe bei Dobsina, Pusztamező (L). Hohe Tatra: Furkota-Tal (K).

31. *H. triviale* Norrl. = *caesium* — *vulgatum* (*vulgatum* > *bifidum*).

ssp. *calcigenum* REHM. Hohe Tatra: Trigan (Sch).

ssp. *eutriviale* ZAHN α . *genuinum* ZAHN. Liptó: Csertovica-Pass (L). Hohe Tatra: Csorber See (L), unter d. Gr. Schlagendorfer Spitze (K). — var. *subtriviale* LENGY. et ZAHN. Zólyom: Kunstava-Tal bei Jarabó (L). Liptó: Csertovica, Bisztra-Tal am nördlichen Fusse des Gyömbér-Gipfels (L).

ssp. *Magnaetatrae* ZAHN var. *longiserratum* LENGY. et ZAHN. Gömör: Babina bei Rákpaták (L).

32. *H. ramosum* W. K. = *caesium* — *levigatum*.

ssp. *ramosum* (W K). ZAHN α . *genuinum* 1. *normale* Z. Liptó: Középboca, Stiavnica-Tal bei Szentiván (L). — Hohe Tatra: Bélaër Kalkalpen: Kobyli vrch, cca 1000 m (GYÖRFFY).

— 2. *afarinum* BORB. H o h e T a t r a : Csorbai tó (L). — β . *leiocladum* ZAHN 2. *rajecense* BORB. Z ó l y o m : Jarabó-Tal (L). L i p t ó : Csertovica-Pass (L). — var. *Csertovicae* LENGY. et ZAHN. Caulis 2—3 dm tenuis, folia caulina 3—5 tantum evoluta submagna, media saepe latissime sessilia. Capitula 1—3 tantum evoluta dense floccosa. Folia basalia 0—3 obelliptica vel ovato- et elliptico-lanceolata subobtusa vel acutiuscula ut et caulina subobtuse vel subacute sat breviter dentata. L i p t ó : Csertovica-Pass (L).

33. *H. praecurrens* Vukot. = **transsilvanicum** — **murorum**.

ssp. *pleiophyllopsis* ZAHN. H o h e T a t r a , Bélaër Kalkalpen: Siebenbrunnen (GYÖRFFY).

ssp. *pseudopleiophyllopsis* LENGY. et ZAHN. G ö m ö r : Telgárt (L).

ssp. *subserratifolium* ZAHN α . *genuinum* Z. B o r s o d : bei Diósgyőr (H).

ssp. *umbrosiforme* BENZ et ZAHN. T á t r a l o m n i c (L).

34. *H. jablonicense* Wol. = **transsilvanicum** — **vulgatum**.

ssp. *eriocauliforme* SCHERM. et ZAHN. Habitu *H. transsilvanici* var. *ericaule* SCHTR. Folia mollia dilute subtus albiviridia; basalin numerosa sat breviter petiolata sat magna ovata vel ovato-oblonga obtusa vel acutiuscula subintegra vel denticulata vel dentibus nonnullis valde grossis latis obtusis aucta, utrinque (supra breviter rigidiuscule), margine densiuscule, in costa petiologue densissime molliter vel subvillosa-pilosa; caulina c. 6 magna sensim decrescentia ovato-lanceolata acuminata, dentibus nonnullis valde grossis sublate triangularibus acutissimis obsita, inferiora subbreviter petiolata, reliqua basi latissime petioliformi sessilia, superiora leviter brevissime pilosa in costa dorsali floccosa et praesertim basin versus dense molliter pilosa late oblongo-lanceolata sat brevis basi subattenuata sessilia. Caulis crassus sulcatus inferne dense superne disperse pilosus c. 6 dm altus, anthela indeterminata. ramis longis tenuibus, inferioribus saepe 2—1 foliis oblongo- vel sublanceolatis acutissimis subtus floccosis obsitis. Foliorum caulinarum inferiorum axilla saepe ramis abortis turioniformibus praedita. Rami glandulosi. pedicelli cani densissime tenuiter glandulosi, acladium 5—15 mm. Involucra 9—10.5 mm longa crasse ovata epilosa creberrime glandulosa, squamis sublatiusculis obtusiusculis vel acutis (apice leviter barbulatis) atroviridibus viridi-marginatis. Ligulae dilute luteae longe anguste dentatae apice bevissime et parce ciliolatae. stylis luteobrunneis. S z e p e s : Kozi kamen bei Lucsivna (Sch)).

35. *H. trebevicianum* K. Maly = **transsilvanicum** — **bifidum**.

ssp. *fogarasinum* DEGEN et ZAHN. Folia basalia (exteriora parva, reliqua submagna) obelliptica vel oblonga \pm spathulata

obtusa, interiora oblongo- et angustius lanceolata acuminata; omnia breviter vel longe in petiolum sat brevem vel longiorem alatum subvillosum attenuata utrinque modice vel subdensiuscule breviter (0.5—1 mm) pilosa, margine costaque dorsali dense mollipila, dilute, subtus canoviridia (sed \pm effloccosa), subrebreiter pluridenticulata; caulina 2(—3) breviter alato-petiolata vel basi attenuata sessilia late vel anguste lanceolata longe acuminata, imum submagnum, tertium reductum, subtus vix parcefloccosa. Caulis 35 cm, tenuis, floccosus, inferne subpilosus, 4—7(—10) cephalus, aclado 20—25 mm, ramis 3—4 subremotis tenuissimis 1—3 cephalis; anthela vix modice dilute pilosa, subeglandulosa. Involucra 9—10 mm percrasse ovata vix modice floccosa modice dilute pilosa vix disperse breviter glandulosa, squamis sublatiusculis acuminatis obtusiusculis vel acutis obscuris, sublata dilute vel virescenti-marginatis. Ligulae submagnae subdilute luteae, stylis obscuris. — *H. transilvanici* var. *toemoesense* simile, inferne ut in *priore*, superne ut in *bifido*. F o g a r a s: Bergwälder d. Negoj (leg. CSELEY in Herb. DEGEN).

ssp. *strictifidum* ZAHN. T o r d a - A r a n y o s: Kisfenes (Zs).

36. *H. alpinum* L.

ssp. *alpinum* (L). DST. α . *genuinum* ZAHN α . *vulgare* TAUSCH. H o h e T a t r a: Gr. Kohlbach-Tal (H), Trümmer-Tal (Sch). — f. *stylosum* ZAHN. Ebenda (Sch). — b. *angustifolium* TAUSCH. Trümmer-Tal (Sch). — β . *pumilum* HOPPE 1. *normale* a. *verum* ZAHN. — Z ó l y o m: Gyömbér (L). — H o h e T a t r a: Unt. Wahlenberg-See (L), Trümmer-Tal, Zipser Fünfsee, Kés-márker Grüner See (Sch). — γ . *villosissimum* TAUSCH 2. *albovillosum* FROEL. H o h e T a t r a: Grüner See unter dem Kriván (Sch).

ssp. *apiculatum* (TAUSCH) ZAHN. Z ó l y o m: Gyömbér, Králicska, Kunstava, Mali Gápel, Benyuska bei Jarabó (L). H o h e T a t r a: Furkota-Tal (L), Trümmer-Tal (Sch), Felker-Tal (Sch), Drechslerhäuschen (GYÖRFFY). — f. *minus* ZAHN, interdum furcatum, involucris parvis, foliis parum dentatis glabrioribus. Trümmer-Tal (Sch), Felker-Tal (K). — f. *calvescens* ZAHN. Folia leviter breviter tantum pilosa, involucra percrassa. — Nagy Tarpataki völgy (KOVÁTS).

ssp. *melanocephalum* TAUSCH α . *genuinum* 1. *normale* ZAHN a. *spathulatum* Z. Z ó l y o m: Gyömbér (L). H o h e T a t r a: Trümmer-Tal (Sch), Kistarpataki völgy (K, etiam *lusus stylosum*). — b. *angustifolium* ZAHN. H o h e T a t r a: Zipser Fünfsee (K). — 2. *sericeum* G. SCHN. B é l a ë r K a l k a l p e n: Drechslerhäuschen (GYÖRFFY), Blumengarten (K). Involucra permagna, squamis externis saepe foliolaceis. — β . *obtusisquamum* ZAHN¹)

¹ In Magy. Botan. Lapok 369 (1927) lies: inferioribus statt interioribus.

Blumengarten (K). Etiam f. *squamosum*, bracteolis compluribus foliolaceis (margine albopilosis).

ssp. *nigrosetosum* G. SCHN. Zólyom: Mali Gápel, Benyuska bei Jarabó (L). Hohe Tatra: Trümmer-Tal (K, Sch). — f. *subfoliosum*, foliis basalibus minus numerosis, caulinis magis evolutis. Hohe Tatra: Jegestó 2100 m (K).

ssp. *tubulosum* TAUSCH. Hohe Tatra: Nagytarpataki völgy (H).

37. *H. nigrescens* W. = *alpinum* > *murorum*.

ssp. *brachytrichellum* ZAHN f. *nagyszalokense* KOV. et ZAHN. Alteturcatum 2 cephalum, superne disperse valide glandulosum et pilis basi crassa atris densis obsitum; foliis lanceolatis longissimis denticulatis molliter brevissime pilosis, caulinis 5, superioribus bracteiformibus. Hohe Tatra: Nagyszalóki csúcs (Gr. Schlangendorfer Spitze K).

ssp. *decipiens* TAUSCH var. *Králieskae* LENGY. et ZAHN. C. 2 dm. Folia anguste lanceolata obtusiuscula vel acuta olivaceo-viridia longe in petiolum longum attenuata brevissime molliter subpilosa; caulina ad 6, superiora bracteiformia, inferiora alato-petiolata, reliqua basi attenuata sessilia. Pedicelli et involucra dense pilosa (pilis subbrevis atris apice dilutis); pedicelli modice valide glandulosi; involucrum microglandulis luteis subnumerosis obsitum, squamis sublatusculis acutiusculis vel acutis. Ligulae stylosae. Zólyom: Berg Králieska in der Gyömbér Gruppe (L).

38. *H. atratum* Fr. = *alpinum* < *murorum*.

ssp. *atrellum* ZAHN var. *furkotanum* Z. Hohe Tatra: Furkota-Tal (L). Trümmer-Tal (Sch), Felker-Tal (K). — Ad descriptionem var. *furkotanum* (in ENGLER p. 677) adde: Folia saepe tenuia subglabra (margine nervoque dorsali et in petiolo molliter pilosa) permagna obelliptica vel oblonga rotundato-obtusata vel acutiuscula, late obtuse undulato-denticulata tantum, longe in petiolum longum late alatum attenuata; caulina 3(—4) late vel anguste lanceolata longa denticulata simul dentibus paucis longioribus aucta. Caulis ad 65 cm brevissime tenuiter pilosus, acladio 15 mm, ramis ad 4 valde remotis longis flexuosis 1—4 cephalis, capitulis ad 12. Pili in involucris pedicellisque brevissimi. Ligulae saepe tubulosae. — f. *denticulatum*, ut supra, — f. *brevidentatum*, foliis basalibus exterioribus ± oblongo-ovatis, dentibus validioribus.

ssp. *Bornmuellerianum* ZAHN. Zólyom: Mali Gápel in der Gyömbér-Gruppe bei Jarabó (L).

ssp. *Szartoriszianum*¹⁾ LENGY. et ZAHN. Caules 2 subtenues

¹ Dem begeisterten Erforscher der Flora von Nordungarn, Herrn landw. Versuchsstationsleiter Dr. B. Szartorisz gewidmet.

floccosi brevissime pilosi apice disperse glandulosi, anthela disperse breviter pilosa (pilis obscuris apice dilutis) creberrime sat breviter glandulosa c. 8 cephalis, acladio 15—20 mm, ramis 3 tenuibus remotis 1—3 cephalis dense glandulosis sursum magis pilosis. Involucra 9—10.5 mm crasse ovata viridiatra subdensiuscule breviter pilosa modice glandulosa, squamis vix sublatiusculis acutiusculis vel (internis) peracutis margine usque ad apicem distincte floccosis, initio flores juniores superantibus, apicem versus per microtrichos eximie barbularis, intimis viridi-marginatis. Ligulae saturate luteae apice ciliolatae, stylis obscuris. Folia sublonge tenuiter petiolata ovato- vel oblongo-lanceolata \pm acuminata cito sensimve (saepe inaequaliter) in petiolum contracta vel attenuata, extima raro subtruncata, intima lanceolata utrimque longe attenuata, omnia remote breviter dentata vel denticulata, exteriora dentibus paucis patentibus vel subretroversis basin versus obsita, intima saepe uno alterove dente incurvato munita, omnia molliter. in petiolo subdensius, supra minus pilosula; caulina 1—2 anguste lanceolata (vel summum angustissimum) longa acutissima mucronato-denticulata (superius integrum) in costa flocculosa. — Habitu *H. murorum*; est (*bifidum* < *murorum*) > *alpinum*. Zólyom: Auf dem Berg Králicska in der Gyömbér-Gruppe, ca. 1700 m. (leg. LENGYEL et SZÁRTORISZ).

ssp. *tresnikanum* LENGY. et ZAHN (= *malacodiaphanum-albinum*). Caulis 35—45 cm gracilis albo-, inferne densiuscule molliter pilosus, usque ad basin, superne \pm canofloccosus et disperse sublonge nigroglandulosus, c. 7(—10) cephalus, acladio c. 10 mm, ramis 3(—4) cum pedicellis albocanis \pm dense longe nigroglandulosis submodice pilosis. Involucra 10—11 mm modice sublonge nigroglandulosa (simul microglandulosa) sub- vel densiuscule pilosa (pilis cum in anthela apice dilutis basi atris). Squamae viridiatrae virescenti-marginatae sublatiusculae acutiusculae vel longe subulatae usque ad apicem obscurae, exteriores \pm obtusiusculae et margine basin versus floccosae. Ligulae leviter breviter ciliolatae, stylis obscuris. Folia basalia ubique (in costa dorsali dense) moditer albopilosa, exteriora minora oblongo-ovalia breviter petiolata denticulata, reliqua mediocria longe petiolata elliptica subobtusata vel elliptico- vel oblongo-lanceolata \pm acuta, omnia brevissime vel longius in petiolum contracta sinuato-pluri- vel densius breviter vel grossius dentata, basi angustius acutius patentibus vel inciso-dentata vel dentibus angustis liberis aucta, in costa dorsali petioloque dense floccosa, saepius \pm colorata; caulinum subpetiolatum late oblongo- vel subtriangulariter lanceolatum longe acuminatum grosse. basi late vel anguste longe dentatum vel pinnatifidum, glabrescens, in costa densissime floccosum vel subtomentosum, in reliqua parte aversa subfloccosum. Insuper in anthela 1—2 bractee virides \pm integrae adsunt. Glandulae foliorum sparsae. — Habitu *H. murorum* ssp. *oblongum*;

interne praesertim in foliorum petiolis densissime molliter albobilosum. G ö m ö r: Berg Tresnik bei Dobsina c. 1300 m. (LÉNGYEL).

39. *H. rauzense* Murr = *alpinum* < *bifidum*.

ssp. *glandulosidentatiforme* RECH. FIL. et ZAHN a. *normale* ZAHN. Pedicelli apice tantum parce glandulosi, involucra magis floccosa, capitula saepe 2. — Z ó l y o m: Králicska bei Jarabó (L). H o h e T a t r a: Felkertal (K). — b. *stenodontum* LÉNGY. et ZAHN. Folia caulina inferiora 2 petiolum versus longissime anguste acute dentata, pedicelli modice superne subdensiuscule glandulosi. (Acladium 15 mm, rami 4—5 remoti 1-cephali). Versus atratum vergens. Z ó l y o m: Králicska bei Jarabó (L).

40. *H. tephrosoma* (N. P.) Zahn = *alpinum* — *vulgatum* — *bifidum*.

ssp. *zólyomense* LÉNGY. et ZAHN (= *caesium* > *alpinum*). Habitu *H. caesii*. Caulis 30—45 cm leviter breviter pilosus usque ad basin floccosus 3—10 cephalus, acladio 2—3 cm, ramis 2—3(—4) remotis (imo e folii caulini summi axillo orto), gracilibus canis disperse breviter pilosis (pilis basi atris), (1—)2—4(—5) cephalis, pedicellis gracilibus modice vel superne subdensiuscule pilosis (pilis 1—2 mm basi crassa atris apice dilutis) apice parce nigroglandulosis. Involucra 9—10.5 mm crassa obscura modice vel subdensius pilosa (pilis basi obscuris apice dilutis) vix disperse nigroglandulosa simul leviter microglandulosa, squamis sublatiusculis acutiusculis et acutis virescenti-submarginatis modice margine ± dense floccosis, interioribus angustioribus longe subulatis latius dilute marginatis, externis subangustis in bracteolas angustas transeuntibus. Ligulae luteae apice breviter subciliolatae. Folia leviter breviter (exteriora utrinque magis) pilosa, interiora supra glabra, breviter vel longissime tenuiter petiolata, exteriora ± ovata vel oblonga obtusa vel acutiuscula parva basi constricta, reliqua elliptico- vel oblongo-lanceolata vel lanceolata longa longe acuminata basi breviter vel longius saepe inaequaliter contracta, inaequaliter grosse vel angustius peracute et longe pluridentata; caulina 2, imum alato-petiolatum lanceolatum vel angustum saepe longum longe acuminatum brevius longiusve dentatum, secundum reductum. Z ó l y o m: Berg Krizsna ober Óhegy (L).

41. *H. Fritzei* F. Sch. = *alpinum* > *preanthoides*.

ssp. *Fritzei* (F. SCH.) ZAHN. Z ó l y o m: Králicska bei Jarabó (L). H o h e T a t r a: Furkota-Tal, Mengsdorfer-Tal (L). B é l a ë r K a l k a l p e n: Drechslerhäuschen (GYÖRFFY). — f. *latius* G. SCHN. H o h e T a t r a: Csorber See (L), Furkota-Tal (L, K). — f. *stylosum* G. SCHN. Furkota-Tal (L).

ssp. *spathulifrons* (BORB.) ZAHN. Hohe Tatra: Furkota-Tal (L), Trümmer-Tal (Sch), Felker-Tal (K). — β . *pseudospathulifrons* ZAHN. Furkota-Tal (L).

42. *H. nigratum* Uechtr. = (alpinum > prenanthoides) — muratorum.

ssp. *nigratum* (UECHTR.) ZAHN. Zólyom: Berg Králicska in der Gyömbér-Gruppe bei Jarabó (L). — f. *erioline* BORB. — Zólyom: Gyömbér-Gipfel, Benyuska bei Jarabó (L): f. *humile*, caule 8—15 cm tantum alto 1—oligocephalo, interdum 1—2 secundariis aucto, *foliis* parvis, caulinis 2—3. — var. *subatrelliforme* LENGY. et ZAHN. Caulis 20 cm tenuissimus pilosus 1(—2) cephalus, aeladio 2 cm. Folia oblongo-ovata rotundato-obtusa abrupte contracta denticulata glabrescentia, interiora longissime petiolata oblongo-lanceolata ad basin longe attenuata denticulata tantum; caulina 2, inferius lanceolatum remote breviter dentatum ad basin leviter amplectentem attenuatum subtus floccosum cum basalibus interioribus utrinque molliter pilosum supra glabrescens. Involucra 9—11 mm cum pedicellis breviter sed minus dense quam in typo pilosa. Squamae sublatiusculae obtusiusculae vel pleraque acutissima subatrae (interiores viridi-marginatae). — Forma perhumilis glabrescens submonocephala ssp. *nigratum*. Zólyom: Kunstava-Berg u. Králicska ober Jarabó (L).

43. *H. chlorocephalum* Wimm. = (alpinum > prenanthoides) — vulgatum.

ssp. *stygium* (UECHTR.) ZAHN. Zólyom: Mali Gápel und Králicska in der Gyömbér-Gruppe bei Jarabó (L). Hohe Tatra: Furkota-Tal, Csorber See (L), Trümmer-Tal (Sch), Felker-Tal (K). — In valle Furkota interdum foliis (cum petiolo) ad 20 cm longis ad 3 cm latis longissime petiolatis tenuibus glabrescentibus.

44. *H. prenanthoides* Vill.

ssp. *bupleurifolioides* ZAHN. f. *subepilosum* Z. Involucra (subfloccosa) et anthela epilosa; caulis parce et cum foliis supra glabrescentibus brevissime pilosus. Planta valde glabrescens. Bélaër Kalkalpen: Kobyli vrch, cca 1000 m (GYÓRFFY).

ssp. *lanceolatum* VILL. α . *genuinum* ZAHN. Gömör: Popova-Pass bei Vernár (L, K). Liptó: Középboca (L). Bélaër Kalkalpen: Eisernes Tor (Sch). — ϵ . *cinereipedunculum* ZAHN a. *verum* Z. Liptó: Csertovica-Pass (L). Hohe Tatra: Kistarpataki völgy (K). — b. *serrulatum* Z. Bélaër Kalkalpen: Eisernes Tor (Sch). — δ . *eutatranum* ZAHN. Hohe Tatra: Felker-Tal (K), Tátrafüred (L). Bélaër Kalkalpen: Eisernes Tor (Sch). Planta subglabra robusta, involucra et pedicelli glandulosa tantum, squamae latae obtusae (raro pilis

valde solitariis obsitae). Folia \pm oblongo-lanceolata supra glabra basi leviter tantum amplectentia interdum subpanduriformia integra vel leviter denticulata, anthela oligocephala vel indeterminata. Pili parci breves.

ssp. *leiocynanchoides* ZAHN. G ö m ö r: Andrejsko bei Dobšina (L).

ssp. *strictissimum* FROEL. α . *genuinum* ZAHN. f. *epilosiceps* Z. G ö m ö r: Besnik unter d. Királyhegy (L). Hohe Tatra: Unter d. Gr. Schlagendorfer Spitze (K).

45. H. epimedium Fr.

ssp. *Wimmeri* (UECHTR.) ZAHN. Hohe Tatra: Felker-Tal (K).

46. H. carpathicum Bess. = prenanthoides — caesium.

ssp. *carpathicum* (BESS.) ZAHN. Z ó l y o m: Králicska-Berg bei Jarabó (L). Liptó: Bisztra-Tal am nördlichen Fusse des Gyömbér-Gipfels (L). Hohe Tatra: Furkota-Tal (L).

47. H. inuloides Tausch = prenanthoides — levigatum.

ssp. *inuloides* (TAUSCH) ZAHN. Liptó: Csertovica-Pass, Szentivánboca, Középboca (L). Hohe Tatra: Csorber See, Tátrafüred (L), unter d. Gr. Schlagendorfer Spitze (K).

48. H. levigatum W. = vulgatum — umbellatum.

ssp. *Czakói* ZAHN f. *immaculatum* et f. *submaculatum* Z. G ö m ö r: Popova-Pass bei Vernár (L).

ssp. *gothiciforme* A.-T. Hohe-Tatra: Felker-Tal (K, L).

ssp. *Knafii* (CELAK.) ZAHN α . *genuinum* 1. *normale* Z. a. *verum* ZAHN. Liptó: Szentivánboca. — β . *intermedium* ZAHN 2. *perglabrescens* ZAHN (glabrescens, interdum aphyllopodium, folia caulina saepe magna, inferiora \pm elliptico-lanceolata, grosse dentata). Borsod: Jávorkút bei Hámor (H).

ssp. *levigans* ZAHN. Hohe Tatra: Felker-Tal (L).

ssp. *perdecrescens* ZAHN. Hohe Tatra: Tátraszéplak, Felker-Tal (L). — f. *aphyllopodium*, caule ad 7.5 dm gracilis vel tenuis, foliis (basalibus nullis) 12—18 longioribus angustioribus obsito in inferiore tertia parte efoliato. Wälder bei Tátraszéplak 1000 m (L).

ssp. *purpuricaule* ZAHN. Szepes: Kozi kamen bei Lucsivná (Sch), Tátraszéplak (K).

ssp. *Vapenicae* ZAHN. G ö m ö r: Popova-Pass (L, K).

49. H. umbellatum L.

ssp. *umbellatum* (L) ZAHN var. *commune* FR. f. *aliflorum* FR. B u d a p e s t: Hármashatárhegy (K), Csepel (L). — f. *an-*

gustatum A.-T. Pest: Csepel (K, L), Szilagyitelep (Zs). — f. *latius* ZAHN. Gömör: Steinberg bei Dobsina (L). Szepes: Tátraszéplak (K). Sáros: Sivec bei Óruzsina (H). Maros-Torda: Görgényszentimre (L). — var. *coronopifolium* BERNH. Pest: Csepel (K). — var. *pectinatum* FR. Budapest: Hármashatárhegy (K). — var. *pervagum* JORD. 1. *normale* ZAHN. Budapest: Feketefej (K). Pest: Nagycsikóvár bei Pomáz (L). Nógrád: Divény (H). Temes: Bisztra-Wald bei Giroda (L). Maros-Torda: Görgényszentimre (L). — f. *simplicius* ZAHN. Arad: Világos (TRAUTMANN). — var. *serotinum* Host. Zemplén: Tokaj, Cekei völgy und Nagykopasz bei Tarcal (H). — var. *trachyphytes* ZAHN. 1. *normale* Z. Budapest: Svábhegy (L), Hármashatárhegy (K) versus var. *commune* variegens. — 2. *trachydermum* ZAHN. Budapest: Hármashatárhegy (K). — subf. *pectinatoides* ZAHN. Ebenda (K).

var. *limonium* GRIS. Kolozs: Dobrin-Vadászlak (Zs).

50. *H. brevifolium* Tausch = *umbellatum* — *racemosum*.

ssp. *brachyphyllum* VUKOT. var. *genuinum* ZAHN. Gömör: Steinberg bei Dobsina (L). — var. *vagiforme* ZAHN. Bükk-Gebirge: Hámor (H.) — var. *hirsuticaule* ZAHN. Gömör: Galgenberg bei Dobsina (L).

ssp. *brevifolium* (TAUSCH) ZAHN. Pest: Vácbotyán (Zs).

ssp. *Weldenii* ZAHN β. *sub-Weldenii* Z. (Est *brachyphyllum-umbellatum*). Gömör: Steinberg bei Dobsina (L).

51. *H. sabudum* L.

ssp. *auratum* FR. α. *genuinum* ZAHN. Budapest: Feketefej (K). Szepes: Gerava bei Imrichfalu (L). — f. *subfariniferum* ZAHN. Borsod: Felsőhámor (H). — var. *dissitum* JORD. Budapest: Feketefej (K).

ssp. *dumosum* JORD. f. *parcepilosum* ZAHN (caule et foliis parcepilosis vel epilosis vel truncis pilis tantum obsitis) et f. *grandidens* SUDRE. Bükk-Gebirge: Garadna-Tal (H).

ssp. *praticolum* SUDRE α. *genuinum* 1. *normale* ZAHN, 3. *obscuriceps* ZAHN et var. *pseudopraticolum* ZAHN: Ligulae tubulosae stylosae, stylis sordide luteis vel ± obscuris ± prominentibus. Involucra interdum glandulis minutissimis valde solitariis obsita. Folia oblongo- vel ovato-lanceolata, interiora magna, media superioraque e basi late ovata breviter acuminata cito decrescentia. Est *praticolum-virgultorum*, ssp. *vagum* subsimile, sed folia denticulata tantum supra glabra, majora tantum dentibus acutissimis paucis grossioribus obsita. Budapest: Feketefej (K).

ssp. *sublactucacum* ZAHN. α. *genuinum* Z. Budapest: Feketefej (K). — f. *pulviferum* Z. Budapest: Hárshegy (K). —

ssp. *vagum* JORD. α . *genuinum* l. *normale* ZAHN a. *verum* Z. Budapest: Feketefej (K). Szepes: Tátraszéplak (K). — f. *heterophyllum* TAUSCH et f. *bipontinum* SCHULTZ. Budapest: Feketefej (K). — f. *aviorum* JORD. Ebenda (K). — f. *subintegrum* ZAHN. Budapest: Feketefej (K). Szepes: Tátraszéplak (K). — var. *subrectum* JORD. Tátralomnic (K). — f. *denticulatum* Z. (foliis rigidis denticulatis vel brevissime acute serratodentatis, inferioribus saepe magis elongatis angustioribus). Bükk-Gebirge: Garadna-Tal (H). Mátra-Gebirge: Ágasvávalja bei Nagybátony (H). — var. *floccisquamum* ZAHN. Budapest: Feketefej (K).

ssp. *virgultorum* JORD. f. *obscuratum* SUDRE. Budapest: Feketefej (K). — f. *chlorolepis* G. BECK. Ebenda (K). Bükk-Gebirge: Garadna-Tal (H).

52. *H. racemosum* W. K.

ssp. *racemosum* (W K). ZAHN α . *genuinum* Z. 2. *dentatum* ZAHN. Gömör: Zemberg bei Dobsina (L).

53. *H. Marchesettianum* Zahn = *racemosum* — *vulgatum*.

ssp. *Margittaianum* ZAHN. Borsod: Sáros bei Hámor (H). Gömör: Wolfsseifen bei Dobsina, (f. *evoluta*, foliis caulinis ad 12 sensim decrescentibus), Tresnik bei Telgárt (L).

ssp. *Huljákianum* ZAHN. Habitu *H. vulgati* ssp. *acuminatum* Jord. Folia basalia pauca vel compluria sat breviter late vel latissime alato-petiolata magna late ovato-oblonga (lamina 2.5:5 ad 5:10 cm) obtusa vel latissime ovato-lanceolata (10:3.5 ad 20:4.5 cm), exteriora basi abrupte constricta, reliqua breviter vel longe in petiolum attenuata, breviter vel longe acuminata, supra disperse vel haud pilosa, margine costaue dorsali et in petiolo densiuscule vel dense pilosa (2—3 mm), exteriora denticulata vel grossius mucronato-dentata, reliqua dentibus numerosis validis porrectis longissime acuminatis munita. Folia caulina 10—15(—18) minora sensim decrescentia ovato- vel oblongo-lanceolata, summa lanceolata vel angusta, ima breviter alato-petiolata vel basi petioliformi sessilia, sequentia basi breviter contracta vel subrotundata sessilia, inferiora basi latissima; omnia longe acuminata acutissima sublonge peracute serrata apicem versus integerima, margine densiuscule rigidiuscule pilosa (pilis basi albonodosis), \pm olivaceo- viridia, subtus in costa densiuscule, basi dense pilosa, superiora subtus leviter floccosa. Caulis ad 8 dm, inferne densiuscule vel dense albopilosus, intense striatus vel coloratus, superne floccosus et leviter breviter pilosus. Anthela indeterminata, 20—50 cephalae, acladio 20—25 mm longo, ramis gracilibus, summis subremotis, reliquis saepe ex omnibus foliorum caulinis axillis ortis vel infra caulis medium \pm abortis, inferioribus longis

minute foliatis. Anthela canoalbida modice vel subdensiuscule albopilosa vix vel sparsim microglandulosa, pedicellis gracilibus tomentosis bracteolis parvis obscuris obsitis. Involucra 10—12 mm percrassa magna densiuscule dilute sursum modice pilosa glandulis dispersis longioribus simul microglandulis obsita, squamis latiusculis obtusis vel subacutis atroviridibus subfloccosis, internis dilute marginatis, externis angustioribus brevioribus modice margine densiuscule floccosis. Ligulae magnae saturate luteae, stylis brunneis fusciscentibus. Folia submaculata. — Inter racem osu m et app ro x i m a t u m. — α . *genuinum* ZAHN. H e v e s: Bechegy bei Nagybatony (H). B o r s o d: Sáros bei Hámor (H). Á r v a: Bisztricski-Tal bei Kralován. (H). — f. *ramosissimum* ZAHN. Usque ad basin longissime ramosum, ramis foliatis; folia permagna, caulina ovato- vel sublanceolata grosse subulato-dentata im maculata numerosissima. Planta ad 1.00 m alta. Exstat f. aestivale, glabrius saepe sine foliis basalibus, involucra et pedicelli brevius villosa. B o r s o d: Sáros bei Hámor (H).

ssp. *putnokense* HULJ. et ZAHN. Caulis 55—75 cm gracilis vel crassiusculus infra medium dense vel densissime molliter albopilosus (2.5—4 mm), superne cito parce pilosus vel ut in anthela epilosus sed magis magisque floccosus, c. 15 cephalus; acladio 15—25 mm, ramis c. 6 remotis tenuibus oblique erectis 1—3(—5) cephalis, pedicellis ramis \pm epilosis sursum vix parce vel disperse brevissime glandulosis, apice bracteolis parvis obsitis. Involucra 8.5—9.5 mm crasse ovata disperse brevissime pilosa et glandulosa parce interne magis floccosa. Squamae sublatiusculae acuminatae obtusiusculae vel acutae subnumerosae irregulariter imbricatae atrovirides, exteriores subnumerosae breves subobtusae angustae in bracteolas decrescentes. Ligulae saturate luteae subtubulosae sat breves, stylis atris subprominentibus. Folia dilute viridia submollia vel papyracea mucronato-serrato-denticulata tantum, in caulis basi 0—1 cum petiolo late alato dense piloso ad 20:4.5 cm. subovato- vel elliptico-lanceolatum subacuminatum subacutum in petiolum longe attenuatum; caulina 7—10, ima subremota latius alato-petiolata utrinque longe attenuata similiter magna vel longe oblongo-lanceolata, sequentia inter se remota sensim vel citius decrescentia magna longius vel breviter attenuata sessilia ovato- vel oblongo-lanceolata acutissima, superiora (vel jam media) multo minora elliptico- vel anguste lanceolata e basi lata acuminata subtus floccosa; omnia supra glabra vel parce brevissime, margine costaque dorsali densius, basi dense pilosa; caulina saepe breviter sinuato- (longe mucronato-) dentata. Pappus albidus. Achaenia obscure brunnea. — β . *decrescens*. Folia basalia c. 5 ad 10:3 cm, caulina c. 6 abrupte minora remota angusta. Anthela pilis vix dispersis brevibus glandulisque dispersis obsita. G ö m ö r: Kányás bei Putnok (H).

54. *H. platyphyllum* A. T. = *sabaudum* — *racemosum*.

ssp. *platyphyllum* (A.-T.) ZAHN. α . *genuinum* Z. Buda-pest: Feketefej (K). Bükk-Gebirge: Garadna-Tal (H). — var. *ventricosiceps* ZAHN f. *ovale* Z. (foliis superioribus basi ovalibus truncatis vel leviter cordatis sessilibus acuminatis apice saepe plicatis subtus subfloccosis, omnibus rigidis). Pest: Kőhegy bei Pomáz (L). Gömör: Langenberg bei Dobsina (L). — var. *glabrifoliatum* DEG. et ZAHN. Buda-pest: Feketefej (K). — 2. *hirsuticaule* ZAHN. Gömör: Langenberg bei Dobsina (L).

ssp. *Hellwegeri* ZAHN. β . *subepilosiceps* Z. Buda-pest: Feketefej (K).

ssp. *pomazense* DEG. et ZAHN. (Ssp. *pomazinum* DEG. et ZAHN in Magy. Bot. Lap. 292 [1927], nec. l. c. p. 284 sub *H. Hoppeanum*). Buda-pest: Feketefej (K). Folia inferiora saepe ad 15 cm longa subgrossius dentata.

ssp. *vadaskertense* DEG. et ZAHN. Ebenda (K).

A *Daphne cneorum* L. és néhány érdekesebb növény előfordulása a Bükkhegységben.*

Irta: Hulják János (Perecesbánya).

A köznép sok növénynek gyógyító erőt tulajdonít, ezért bennök a növények ismerete jól ki van fejlődve. Azok, kik a gyógynövények gyűjtésével, piacon való árusításával foglalkoznak, a feltűnő szépségű növények mellett sem haladnak el észrevétlenül, hanem azokat is szedve, különösen tavaszkor a piacokon árusítják, amit avatott szemnek jó is figyelemmel kíséreni.

Ugy Miskolc, mint Diósgyőrvasgyár piacát kora tavaszkor főként a kisgyőri asszonyok látják el erdei virágokkal. Több ilyen virágot árusító asszony évekkal ezelőtt „Égő szerelem“ néven szemnek is kedves csokrot árult, mit akkor RADVÁNYI MÁRTON úr meg is vásárolt s mint *Daphne cneorum* L.-t gimnáziumi tanuló fiával beküldötte BUDAI JÓZSEF főgimnáziumi tanár úrnak, aki előtt a Bükkből akkor ez a növény még ismeretlen volt. E csokor bizonyítékát mutatta annak, hogy a *Daphne cneorum* L. valahol a Bükkben előfordul, termőhelyét azonban éveken keresztül sem sikerült megtudnunk.

E tavaszkor végére akarván járni a dolognak, kérésemre RADVÁNYI úr néhány tölem kapott szárított *Daphne*-ágacs-kát osz-

* Berichtet über einige interessantere Pflanzen des Bükk-Gebirges. Die Beschreibung des neuen Bastardes *Veronica Mauksii* (= *V. maritima* \times *orchidea*) befindet sich im ungarischen Text.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1929

Band/Volume: [28](#)

Autor(en)/Author(s): Lengyel Geza, Zahn Karl [Carl] Hermann

Artikel/Article: [Beiträge zur Kenntnis der Hieracien Ungarns und der Balkanländer VIII 1-34](#)